

ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ CLLD/LEADER ΜΕΣΑΡΑΣ

Ημερομηνία: 18/03/2019
Α.Π.: 237

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΠΑΑ) 2014-2020
ΜΕΤΡΟ 19: «ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ CLLD/LEADER»

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ (ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ)

**2^η ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΗΜ/ΝΙΑ
ΥΠΟΒΟΛΗΣ (άρθρο 5.3, με την υπ. αριθμ. 9/24-6-2019
απόφαση της ΕΔΠ)**

ΥΠΟΜΕΤΡΟ 19.2: «ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ»

ΔΡΑΣΗ: 19.2.4: «ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΧΩΡΙΩΝ ΣΕ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ»

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ &
ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές περιοχές

ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ ΟΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΑΕ ΟΤΑ**

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22-4-2005).
2. Το Ν. 4314/2014 για τη διαχείριση, τον έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020» (ΦΕΚ 265/Α/23.12.2014), όπως ισχύει.
3. Τη με αρ. πρωτ. 24944/20.09.2016 (ΦΕΚ 3066/Β'/26.09.2016) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού & Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αναδιάρθρωση των Ειδικών Υπηρεσιών του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020».
4. Τη με αρ. πρωτ. 2545/17.10.2016 (ΦΕΚ 3447/Β'/2016) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού, Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, με την οποία εκχωρούνται αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020 Α. Στις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Περιφερειών και Β. Στις Γενικές Διευθύνσεις Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών, ως Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης Πράξεων ΠΑΑ.
5. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006, όπως ισχύει κάθε φορά.
6. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου, όπως ισχύει κάθε φορά.
7. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον με αρ. 1084/14-06-2017 Κανονισμό της ΕΕ.
8. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («De Minimis»).
9. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής της 25ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως κάθε φορά.
10. Την αρ. C (2015) 9170/11.12.2015 Απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για την έγκριση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020.
11. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).
12. Τη με αρ. πρωτ. 137675/ΕΥΘΥ1016 (ΦΕΚ 5968/Β/31.12.2018) Υπουργική Απόφαση με θέμα «Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β' 3521) υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης "Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων"».

13. Τις από 04.04.2016 αποφάσεις - συμπεράσματα της 1^{ης} Συνεδρίασης της Επ. Παρακολούθησης του ΠΑΑ της Ελλάδας 2014-2020, όσον αφορά τα κριτήρια επιλογής των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΠΑΑ 2014-2020, όπως ισχύουν.
14. Τη με αρ. πρωτ. 3485/08.11.2018 (ΦΕΚ 5091/Β'/14.11.2018) 2^η τροποποίηση της με αρ. πρωτ. 1065/19.04.2016 (ΦΕΚ 1273/Β'/04.05.2016) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Θέσπιση διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΠΑΑ 2014-2020» (ΣΔΕ).
15. Τη με αρ. πρωτ. 152950/23-10-2015 ΚΥΑ έγκρισης της Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του ΠΑΑ 2014-2020».
16. Την υπ' αριθ. 3206/21-12-2016 (ΦΕΚ 4111/Β) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την «Έγκριση προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για την επιλογή Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΕΠΑΛΘ 2014-2020 και κατανομή πιστώσεων Δημόσιας Δαπάνης», όπως τροποποιήθηκε με τις υπ.αριθμ. 3893/20-12-2017 (ΦΕΚ 4557/Β/2017) και 3671/13-09-2018 (ΦΕΚ 4136/Β/2018) αποφάσεις.
17. Την υπ' αριθ. 2635/20-9-2017/ΦΕΚ 3313/17 Κοινή Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομίας & Ανάπτυξης «Περί πλαισίου λειτουργίας του Υπομέτρου 19.2 «Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)» του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας περιόδου 2014-2020», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει κάθε φορά.
18. Την υπ.αριθμ. 117353/ΕΥΚΕ6607/26-10-2017 επιστολή της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων «Υπουργικές Αποφάσεις Υπομέτρου 19.2 Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020».
19. Τη με αρ. πρωτ. 13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β'/8-12-2017) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πλαίσιο υλοποίησης Υπομέτρου 19.2, του Μέτρου 19, Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων, (ΤΑΠΤοΚ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, για παρεμβάσεις Δημοσίου χαρακτήρα και λοιπές διατάξεις εφαρμογής των Τοπικών Προγραμμάτων», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει κάθε φορά.
20. Το με αρ. πρωτ. 140022/ΕΥΚΕ 6930/19-12-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ, με το οποίο δόθηκε η έγκριση του σχεδίου της πρόσκλησης.
21. Την υπ' αριθ. 5/21-02-2019 απόφαση της Επιτροπής Διαχείρισης του Προγράμματος (Ε.Δ.Π) που αφορά στην έγκριση της πρόσκλησης για την υποβολή προτάσεων στο Τοπικό Πρόγραμμα CLLD/LEADER Μεσαράς.
22. Το με αρ. πρωτ. 1308/13-03-2019 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης (ΕΥΔ) του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) της Περιφέρειας Κρήτης με το οποίο δόθηκε η σύμφωνη γνώμη επί του σχεδίου πρόσκλησης της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.
23. Το με αρ.πρωτ. 4171/21-5-2018 έγγραφο της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020 «Διευκρινήσεις σχετικά με τις υπό ίδρυση επιχειρήσεις – δικαιούχους του υπομέτρου 19.2 (δημοσίου χαρακτήρα παρεμβάσεις) και παράταση προσκλήσεων».
24. Το με αρ.πρωτ. 7557/5-9-2018 έγγραφο της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020 «Διευκρινίσεις σχετικά με τις Υπό ίδρυση Επιχειρήσεις – Δικαιούχους του Υπομέτρου 19.2 (Δημοσίου Χαρακτήρα παρεμβάσεις) και παράταση προσκλήσεων».
25. Την υπ. αριθμ. 8/20-5-2019 απόφαση της Επιτροπής Διαχείρισης του Προγράμματος (Ε.Δ.Π) που αφορά στην έγκριση παράτασης καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής αιτήσεων στήριξης στο πλαίσιο της 1^{ης} πρόσκλησης για την υποβολή προτάσεων (δημοσίου χαρακτήρα παρεμβάσεις) στο Τοπικό Πρόγραμμα CLLD/LEADER Μεσαράς.
26. Την υπ. αριθμ. 9/24-6-2019 απόφαση της Επιτροπής Διαχείρισης του Προγράμματος (Ε.Δ.Π) που αφορά στην έγκριση 2^{ης} παράτασης καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής αιτήσεων στήριξης στο πλαίσιο της 1^{ης} πρόσκλησης για την υποβολή προτάσεων (δημοσίου χαρακτήρα παρεμβάσεις) στο Τοπικό Πρόγραμμα CLLD/LEADER Μεσαράς.

Κ Α Λ Ε Ι

Τους φορείς που εμπίπτουν στις παρακάτω κατηγορίες δυνητικών Δικαιούχων:

- ΟΤΑ Α & Β βαθμού και φορείς τους
- Φορείς Δημοσίου Τομέα
- Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων

Για την υποβολή προτάσεων έργων (πράξεων), προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του Τοπικού Προγράμματος (Τ.Π.) CLLD/LEADER Μεσαράς, του Υπομέτρου 19.2 του ΠΑΑ 2014-2020 (για παρεμβάσεις Δημοσίου χαρακτήρα) και για τις πιο κάτω Δράσεις, Υποδράσεις:

Κωδικός ΟΠΣΑΑ Πρόσκλησης	Κωδικός Δράσης / Υποδράσης	Τίτλος Δράσης/ Υποδράσης	Ενδεικτική Κατανομή Δημόσιας Δαπάνης	Θ.Κ.*
	19.2.4	Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές		
19.2.4.2_1 / M2998975 (ΜΕΣΑΡΑ)	19.2.4.2	Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ.)	510.000,00	10
19.2.4.3_1 / M2998975 (ΜΕΣΑΡΑ)	19.2.4.3	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)	500.000,00	3
19.2.4.4_1 / M2998975 (ΜΕΣΑΡΑ)	19.2.4.4	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων	102.500,00	10
19.2.4.5_1 / M2998975 (ΜΕΣΑΡΑ)	19.2.4.5	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικοοικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβ/κής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου - μύλοι, γεφύρια, κ.λπ.)	300.000,00	10
ΓΕΝΙΚΟ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΚΗΡΥΣΣΟΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ			1.412.500,00	

*Θεματική κατεύθυνση 10 «Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού»
Θεματική κατεύθυνση 3 «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας»

Ως Φορείς Δημοσίου Τομέα νοούνται: Δημόσιες υπηρεσίες και φορείς της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης, ανεξάρτητα της νομικής τους μορφής, συγκροτούν την έννοια του δημόσιου τομέα και περιλαμβάνονται στο «Μητρώο Υπηρεσιών και Φορέων της Ελληνικής Διοίκησης» έτσι όπως καταρτίζεται από το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης σε ετήσια βάση.

Επιπλέον δικαιούχος δύναται να είναι το νομικό πρόσωπο που έχει συστήσει την ΟΤΔ ή μέλος που την απαρτίζει συμπεριλαμβανομένων και των μελών της ΕΔΠ, καθώς επίσης και μέλη του ΔΣ του εν λόγω νομικού προσώπου, σε επίπεδο φορέων.

Οι επιλέξιμοι δυνητικοί δικαιούχοι περιγράφονται αναλυτικά στις αντίστοιχες δράσεις που ακολουθούν.

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης δύναται να χρηματοδοτηθούν πράξεις δημοσίου χαρακτήρα που συμβάλουν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στην εξυπηρέτηση και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού και στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, για την επίτευξη των στόχων της εγκεκριμένης τοπικής στρατηγικής. Οι εν λόγω παρεμβάσεις παρέχονται δωρεάν στο ευρύ κοινό, ή η όποια χρηματική συνεισφορά από το κοινό καλύπτει μέρος μόνο του πραγματικού κόστους της δραστηριότητας, δεν μεταβάλλει τον μη οικονομικό της χαρακτήρα και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποζημίωση για την παρεχόμενη υπηρεσία.

Αναλυτικότερα, οι δράσεις και υποδράσεις που δύναται να υλοποιηθούν, μέσω της τοπικής στρατηγικής, όσον αφορά σε δημοσίου χαρακτήρα παρεμβάσεις είναι οι ακόλουθες:

ΔΡΑΣΗ 19.2.4: ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΧΩΡΙΩΝ ΣΕ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Η Δράση 19.2.4 περιλαμβάνει τις ακόλουθες υποδράσεις:

ΥΠΟΔΡΑΣΗ 19.2.4.2:

Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (ενδεικτικά: παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία).

Κωδικός Πρόσκλησης της υποδράσης στο ΟΠΣΑΑ: **19.2.4.2_1 / M2998975 (ΜΕΣΑΡΑ)**

Η υποδράση αφορά στη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση βασικών υπηρεσιών, με σκοπό την εξυπηρέτηση και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού. Στην παρούσα υποδράση δύναται να ενταχθούν πράξεις όπως παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κέντρα απασχόλησης και φροντίδας νέων, ηλικιωμένων ή ΑμεΑ, αθλητικοί χώροι.

Στόχος της Υποδράσης:

Ο στόχος της υποδράσης είναι η ενίσχυση έργων για την ανάπτυξη υποδομών, υπηρεσιών και δραστηριοτήτων που στοχεύουν στην κάλυψη κοινωνικών αναγκών του αγροτικού πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης και μέσω της υποδράσης ενισχύονται **βασικές κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες για τον αγροτικό πληθυσμό.**

Ενδεικτικές δράσεις χρηματοδότησης:

1. Κοινωνικές Υποδομές, όπως:

- ο εκσυγχρονισμός ή η βελτίωση βρεφονηπιακών / παιδικών σταθμών και κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών
- ο εκσυγχρονισμός ή η βελτίωση Κέντρων Υγείας και Περιφερειακών Ιατρείων
- ο εκσυγχρονισμός ή η βελτίωση δομών παροχής υπηρεσιών υγείας και φροντίδας σε ηλικιωμένους και μη αυτοεξυπηρετούμενους
- η προμήθεια καινοτόμου τεχνολογικού εξοπλισμού και λογισμικών για την εφαρμογή διαδραστικών μεθόδων εκπαίδευσης – επιμόρφωσης του τοπικού πληθυσμού, των νέων και ειδικά ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (τυφλοί, άτομα με κινητικά προβλήματα).

Προτεραιότητα θα δοθεί σε υποδομές που αφορούν ευπαθείς ομάδες πληθυσμού.

1^η ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ 19.2 (παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα)

5

2. Υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, όπως:

- η κατασκευή ή αναβάθμιση αθλητικών υποδομών (πχ γήπεδα, κολυμβητήρια, σκοπευτήρια, κλειστά γυμναστήρια)
- η δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων και η προσαρμογή υφιστάμενων για άτομα με κινητικές δυσκολίες
- η κατασκευή ή αναβάθμιση πολυλειτουργικών ψυχαγωγικών υποδομών (εγκαταστάσεις ψυχαγωγίας πολυλειτουργικού χαρακτήρα).

Προτεραιότητα θα δοθεί στη δημιουργία μικρών μόνιμων υποδομών άσκησης αθλητικών - ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, σε υφιστάμενα κυρίως κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, για τη μόνιμη δραστηριοποίηση των τοπικών κοινωνιών σε θέματα αθλητισμού – ψυχαγωγίας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχετικό παράρτημα του Οδηγού Αιτήσεων Στήριξης της παρούσας πρόσκλησης (κριτήριο αποκλεισμού).

Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. σύμφωνα με τον Πίνακα: «Περιοχή Παρέμβασης Τ.Π. CLLD/LEADER ΜΕΣΑΡΑΣ» που περιλαμβάνεται Παράρτημα ΙΙ της παρούσας πρόσκλησης.

Επιλέξιμες δαπάνες:

Στις περιπτώσεις των μη άυλων πράξεων το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανέρχεται **μέχρι 600.000€** και στις περιπτώσεις άυλων πράξεων το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανέρχεται στις **50.000€**. Οι επιλέξιμες δαπάνες για χρηματοδότηση ενδεικτικά αφορούν σε:

- Δαπάνες για απόκτηση γης
- Κτίρια και κτιριακές εγκαταστάσεις - έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός και Εξοπλισμός ΑΠΕ
- Λοιπός Εξοπλισμός
- Μελέτη για έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου
- Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων και σημάτων ποιότητας
- Ανάπτυξη λογισμικού
- Δαπάνες ενημέρωσης επισκεπτών
- Αγορά μεταφορικού μέσου για τη μετακίνηση ευπαθών ομάδων
- Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου και δαπάνη υποβολής φακέλου

Χρηματοδοτικό σχήμα

	Ποσό (€)
Συνολικός προϋπολογισμός:	510.000,00
Δημόσια Δαπάνη:	510.000,00
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00

Καθεστώς / ποσοστό ενίσχυσης:

Έως 100% των επιλέξιμων δαπανών, εκτός των περιπτώσεων όπου παράγονται έσοδα, οπότε απαιτείται η εξέταση επιλέξιμων δαπανών και κέρδους επένδυσης (χρηματοοικονομική ανάλυση).

Στην περίπτωση που η πράξη εμπίπτει στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων, η ενίσχυσή της γίνεται με βάση το Άρθρο 55 «Ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές» του ΚΑΝ

651/2014 (δηλαδή έως 100% των επιλέξιμων δαπανών, μετά από εξέταση επιλέξιμων δαπανών και κέρδους επένδυσης - χρηματοοικονομική ανάλυση).

Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής του άρθρου 55 του ΚΑΝ 651/2014, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθοριστεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών, χωρίς τη διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Εν Δυνάμει Δικαιούχοι Υποδράσης:

α) Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ Α΄ ή Β΄ Βαθμού, Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά Ιδρύματα, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς) και

β) Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ), η σύσταση των φορέων αυτών (βάσει καταστατικού) θα πρέπει να έχει γίνει τουλάχιστον ένα χρόνο πριν την ημερομηνία προκήρυξης της παρούσας. (κριτήριο αποκλεισμού).

ΥΠΟΔΡΑΣΗ 19.2.4.3:

Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: σημάνσεις, δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές).

Κωδικός Πρόσκλησης της υποδράσης στο ΟΠΣΑΑ: **19.2.4.3_1 / Μ2998975 (ΜΕΣΑΡΑ)**

Η υποδράση αφορά σε έργα μικρής κλίμακας που συμβάλουν / στοχεύουν στη βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής όπως άλση, πάρκα/πλατείες, μονοπάτια, διαδρομές, αξιοθέατα, καταφύγια, παρατηρητήρια, θέσεις θέας. Παράλληλα, μέσω της υποδράσης μπορούν να υλοποιηθούν πράξεις οι οποίες αφορούν στην ενημέρωση επισκεπτών και εξυπηρέτηση της περιοχής εφαρμογής όπως η δημιουργία, βελτίωση και εκσυγχρονισμός των τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης, η δημιουργία ιστοσελίδων, παραγωγή πληροφοριακού υλικού, δημόσιες υποδομές που κρίνονται απαραίτητες για την αύξηση της προσβασιμότητας σε επισκέψιμους χώρους. Οι πράξεις που θα ενταχθούν μπορούν να έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα και με ιδιωτικές επενδύσεις.

Στο πλαίσιο της υποδράσης οποιαδήποτε πράξη τουριστικής φύσης ενταχθεί, πρέπει να στοχεύει αποκλειστικά στην εξυπηρέτηση των επισκεπτών (ενδεικτικά: σημεία πληροφόρησης) και όχι στην προβολή της περιοχής με στόχο την αύξηση της επισκεψιμότητας ή την προβολή προϊόντων που συνδέονται και εξυπηρετούν ιδιωτικά συμφέροντα.

Στόχος της Υποδράσης:

Στόχος της υποδράσης είναι η ενίσχυση έργων για την ανάπτυξη υποδομών, υπηρεσιών και δραστηριοτήτων που στοχεύουν στη βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και στην ενημέρωση των επισκεπτών της.

Ενδεικτικές δράσεις χρηματοδότησης:

1. Ανάπλαση παιδικών χαρών, πάρκων αναψυχής κλπ

Προτεραιότητα θα δοθεί σε οικισμούς με παιδικό και νεανικό πληθυσμό ≥ 20 ατόμων, ηλικίας 0-19 ετών (σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Πίνακα 4 του Παραρτήματος 2 του Φακέλου Α του Τ.Π.).

2. Ανάπλαση οικισμών

Ενισχύονται έργα για την αναβάθμιση των οικισμών σε αγροτικές περιοχές με στόχο την ανάδειξη και προστασία του οικιστικού περιβάλλοντος. Μπορεί να ενισχυθεί η ανάπλαση, ανάδειξη συνεκτικών τμημάτων οικισμών με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, καθώς και η βελτίωση και ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων με χρήση eco-friendly υλικών.

Μέσω της δράσης επιδιώκεται:

- η αναβάθμιση του οικιστικού περιβάλλοντος και η ανάδειξη της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του αγροτικού χώρου, σε επιλεγμένα σημεία κατά μήκος διαδρομών, ώστε να αναδειχθούν πόλοι έλξης επισκεπτών, με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στην οικονομία και στην ποιότητα ζωής των κατοίκων της περιοχής
- η ευαισθητοποίηση των κατοίκων στην ανάδειξη και διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και στο σεβασμό του δομημένου περιβάλλοντος ιδιαίτερα στα νέα κτίσματα.

Προτεραιότητα θα δοθεί στην ανάπλαση - ανάδειξη:

- συνεκτικών τμημάτων οικισμών με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, οι οποίοι διαθέτουν αξιόλογο συνεκτικό πυρήνα
- γειτονιών – σοκακιών, όπου έχει αναπτυχθεί επαγγελματική δραστηριότητα σχετική με λαϊκή τέχνη, καφενεία και γενικότερα δραστηριότητες που αναδεικνύουν τον τρόπο ζωής των κατοίκων της υπαίθρου.

Για την επιλογή των σχετικών παρεμβάσεων απαραίτητες προϋποθέσεις (κριτήρια αποκλεισμού) είναι:

- να υπάρχει μελέτη συνολικής θεώρησης και αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης ή ανάδειξης του οικισμού ή τμήματος αυτού, σύμφωνα με τις σχετικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στον Οδηγό Αιτήσεων Στήριξης της παρούσας πρόσκλησης
- η προτεινόμενη παρέμβαση να περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Σχέδιο του ΟΤΑ
- η προτεινόμενη παρέμβαση να αφορά σε οικισμό στον οποίο έχουν ολοκληρωθεί τα βασικά δίκτυα (ή τμήμα αυτών να προτείνεται για χρηματοδότηση)
- να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχετικό παράρτημα του Οδηγού Αιτήσεων Στήριξης της παρούσας πρόσκλησης.

3. Τουριστικές πληροφορίες και υποδομές, όπως

- η ίδρυση τοπικών κέντρων τουριστικής ενημέρωσης και πληροφόρησης επισκεπτών ή σημείων πληροφόρησης επισκεπτών ή η δικτύωση υφιστάμενων κέντρων τουριστικής πληροφόρησης.

Προτεραιότητα θα δοθεί στις περιοχές οι οποίες βρίσκονται κοντά ή και εντός των κέντρων δραστηριότητας της τουριστικής κίνησης του νομού, ώστε με αποτελεσματικό τρόπο και χωρίς κόστος χρόνου για τον επισκέπτη να παρέχεται ολοκληρωμένη η πληροφορία για περιοχές ειδικής σημασίας στην ενδοχώρα, για διαδρομές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και περιοχές στις οποίες παρουσιάζεται ειδικό τουριστικό ενδιαφέρον.

Ειδικότερα οι παρεμβάσεις θα επικεντρωθούν:

- ✓ στους παραλιακούς τουριστικούς οικισμούς της περιοχής παρέμβασης
- ✓ σε κομβικούς οικισμούς της περιοχής (π.χ. Τυμπάκι)
- ✓ κατά μήκος διαδρομών και
- ✓ σε χώρους με μεγάλη επισκεψιμότητα όπως αρχαιολογικοί, φαράγγια, μουσεία κ.λπ.

Τα κέντρα θα λειτουργούν ως σημεία πληροφόρησης επισκεπτών για τις δυνατότητες που υπάρχουν στην ενδοχώρα για επίσκεψη, παραμονή, παρουσιάζοντας παράλληλα και τα τοπικά προϊόντα που θα μπορούσαν να προμηθευτούν από κάθε περιοχή. Επιπλέον θα προτείνονται διαδρομές τις οποίες θα μπορεί ο επισκέπτης να ακολουθήσει, ώστε να αποκομίσει μια μοναδική εμπειρία από την ενδοχώρα του νομού.

- ενέργειες ενημέρωσης επισκεπτών (πχ ενημέρωση για τοπικά έθιμα, προϊόντα, τουριστικές διαδρομές κ.α.)

Προτεραιότητα θα δοθεί σε παρεμβάσεις που συνδέονται με:

- ✓ υποδομές συμπληρωματικές των εναλλακτικών μορφών τουρισμού για ειδικές ομάδες πληθυσμού (εκκλησιαστικός, ορειβατικός, σπηλαιολογικός, οινοτουρισμός, τουρισμός για ΑΜΕΑ κ.α.), που θα έχουν τη δυνατότητα να συνδυάσουν τη διαμονή τους στην περιοχή με το θέμα / δραστηριότητα που τους ενδιαφέρει
- ✓ την τουριστική ενημέρωση για τα ιδιαίτερα πολιτισμικά στοιχεία της περιοχής, όπως το πρότυπο κρητικής διατροφής, τη λαϊκή τέχνη, την παράδοση, τα πανηγύρια, τον πολιτισμό κλπ.
- ✓ τη χαρτογραφική και περιγραφική αποτύπωση των αγροτικών και βιομηχανικών κτιρίων της περιοχής, που παρουσιάζουν ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό και επιστημονικό ενδιαφέρον (ανεμόμυλοι, νερόμυλοι, φάμπρικες, πατητήρια κλπ), στη λογική της ειδικής διαδρομής κλπ.

Για τα Κέντρα τουριστικής ενημέρωσης και πληροφόρησης επισκεπτών, θα πρέπει να διασφαλίζεται τεκμηριωμένα η λειτουργία τους μετά την ολοκλήρωση του έργου (κριτήριο αποκλεισμού).

- η δημιουργία, βελτίωση και σήμανση ορειβατικών – περιπατητικών μονοπατιών
- ο καθαρισμός και η σήμανση φαραγγιών για τη διευκόλυνση της επισκεψιμότητάς τους
- η ανάδειξη τοπίων ή σημείων ενδιαφέροντος για τη δημιουργία χώρων αναψυχής κατοίκων και επισκεπτών
- η σήμανση τοπικών αξιοθέατων, μνημείων, ποδηλατικών διαδρομών κλπ

Για τις (4) παραπάνω ενέργειες, ειδικό βάρος δίνεται σε περιοχές Natura 2000, μνημεία της φύσης, καταφύγια άγριας ζωής, φυσικούς και τεχνικούς υγρότοπους, τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (βλ. σελ 36-39 του Φακέλου Α του Τ.Π.), φαράγγια, σπήλαια (βλ. σελ 35 του Φακέλου Α του Τ.Π.) κλπ.

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχετικό παράρτημα του Οδηγού Αιτήσεων Στήριξης της παρούσας πρόσκλησης (κριτήριο αποκλεισμού).

Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. σύμφωνα με τον Πίνακα: «Περιοχή Παρέμβασης Τ.Π. CLLD/LEADER ΜΕΣΑΡΑΣ» που περιλαμβάνεται Παράρτημα ΙΙ της παρούσας πρόσκλησης.

Επιλέξιμες δαπάνες:

Στις περιπτώσεις των μη άυλων πράξεων το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανέρχεται **μέχρι 600.000€** και στις περιπτώσεις άυλων πράξεων το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανέρχεται στις **50.000€**. Οι επιλέξιμες δαπάνες για χρηματοδότηση ενδεικτικά αφορούν σε:

- Δαπάνες για απόκτηση γης
- Κτίρια και κτιριακές εγκαταστάσεις - έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός και εξοπλισμός ΑΠΕ
- Λοιπός Εξοπλισμός
- Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων και σημάτων ποιότητας
- Μελέτη για έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου
- Ανάπτυξη λογισμικού

- Δαπάνες ενημέρωσης επισκεπτών
- Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου και δαπάνη υποβολής φακέλου

Στο πλαίσιο της υποδράσης δεν είναι επιλέξιμη η διοργάνωση και η συμμετοχή σε εκθέσεις, η διοργάνωση και η συμμετοχή σε εκδηλώσεις με τουριστικούς operators και η εκτύπωση υλικού προβολής.

Χρηματοδοτικό σχήμα

	Ποσό (€)
Συνολικός προϋπολογισμός:	500.000,00
Δημόσια Δαπάνη:	500.000,00
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00

Καθεστώς / ποσοστό ενίσχυσης:

Έως 100% των επιλέξιμων δαπανών, εκτός των περιπτώσεων όπου παράγονται έσοδα, οπότε απαιτείται η εξέταση επιλέξιμων δαπανών και κέρδους επένδυσης (χρηματοοικονομική ανάλυση).

Εν Δυνάμει Δικαιούχοι Υποδράσης:

α) Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ Α΄ ή Β΄ Βαθμού, Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά Ιδρύματα, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς) και

β) Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ). Η σύσταση του φορέα (βάσει καταστατικού) να έχει γίνει τουλάχιστον ένα χρόνο πριν την ημερομηνία προκήρυξης της παρούσας. (κριτήριο αποκλεισμού).

ΥΠΟΔΡΑΣΗ 19.2.4.4:

Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Κωδικός Πρόσκλησης στο ΟΠΣΑΑ: **19.2.4.4_1 / Μ2998975 (ΜΕΣΑΡΑ)**

Η υποδράση αφορά στη διατήρηση της πολιτιστικής παράδοσης ή άλλων στοιχείων της περιοχής εφαρμογής, τα οποία προβάλλονται μέσα από τις τοπικές εκδηλώσεις. Οι πράξεις που δύναται να υλοποιηθούν θα πρέπει να συνδέονται με άμεσο τρόπο με την προβολή / διατήρηση των τοπικών στοιχείων της περιοχής, όπως για παράδειγμα η παράδοση, τα έθιμα, η λαογραφία, η ιστορία, τα τοπικά προϊόντα και επαγγέλματα. Η ενίσχυση αφορά σε πράξεις άυλου χαρακτήρα.

Στόχος της Υποδράσης:

Στόχος της υποδράσης είναι η ενίσχυση συλλογικών δραστηριοτήτων που προάγουν τα ήθη και έθιμα της περιοχής, τα τοπικά προϊόντα, την αξία του αθλητισμού ώστε να αποτελέσει ο πολιτισμός το μοχλό για την κοινωνική συνοχή της περιοχής, να καλλιεργήσει το έδαφος για συνεργασίες και να συνδεθεί με τον ποιοτικό τουρισμό, την τοπική οικονομία και τις τοπικές κοινωνίες.

Ενδεικτικές δράσεις χρηματοδότησης:

1. Η **διοργάνωση καλλιτεχνικών ή πολιτιστικών εκδηλώσεων – εκθέσεων** που σχετίζονται με τα τοπικά προϊόντα, τη λαογραφία, τις τέχνες και τον πολιτισμό της περιοχής (θέατρο, φωτογραφία, μουσική, γλυπτική κλπ).
2. Η **διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων** (πχ αγώνες δρόμου, ποδοσφαίρου, mountain bike) **και εκδηλώσεων** που σχετίζονται με την **υγεία**, που ενισχύουν την **κοινωνική συνοχή** και διοργανώνονται με τη **συνεργασία** τοπικών φορέων (αγώνες μεταξύ νέων, διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων, αγωνισμάτων κλπ).

Μέσω της δράσης επιδιώκεται:

- η ενίσχυση στοχευμένων εκδηλώσεων, οι οποίες έχουν επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα και σχετίζονται με τα τοπικά προϊόντα, με απειλούμενα είδη (π.χ. μεσαρίτικο ή γιωργαλίδικο άλογο, είδη άγριας πανίδας και χλωρίδας), με την παράδοση, λαογραφία και ιστορικότητα της περιοχής
- η οργάνωση πολιτιστικών ή αθλητικών εκδηλώσεων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και όχι μόνο τους καλοκαιρινούς μήνες.

Προτεραιότητα θα δοθεί:

- σε εκδηλώσεις που θα διοργανωθούν και θα υλοποιηθούν μέσα από τη συνεργασία τοπικών φορέων
- σε εκδηλώσεις που θα εντάξουν στη θεματολογία τους την προστασία του περιβάλλοντος
- σε περιοχές στις οποίες πραγματοποιείται ήδη μία γνωστή εκδήλωση, με στόχο την οργάνωσή της σε πιο ολοκληρωμένη βάση, το συνδυασμό της και με άλλες δραστηριότητες της τοπικής ζωής και οικονομίας
- σε περιοχές στις οποίες υπάρχουν υποδομές διανυκτέρευσης αγροτουρισμού ή/και επισκέψιμοι χώροι παραγωγής, διάθεσης και προβολής τοπικών παραδοσιακών προϊόντων.

Στον προτεινόμενο χώρο των εκδηλώσεων, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχετικό παράρτημα του Οδηγού Αιτήσεων Στήριξης της παρούσας πρόσκλησης (κριτήριο αποκλεισμού).

Σημείωση: Οι προτεινόμενες εκδηλώσεις θα πρέπει να έχουν στόχο τη διατήρηση των πολιτιστικών / ιστορικών / περιβαλλοντικών κλπ στοιχείων της περιοχής ή/και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και όχι την προσέλκυση τουριστών ή την άμεση ή έμμεση προβολή ιδιωτικών συμφερόντων.

Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. σύμφωνα με τον Πίνακα: «Περιοχή Παρέμβασης Τ.Π. CLLD/LEADER ΜΕΣΑΡΑΣ» που περιλαμβάνεται Παράρτημα ΙΙ της παρούσας πρόσκλησης.

Επιλέξιμες δαπάνες:

Η υποδράση αφορά μόνο σε άυλες πράξεις το συνολικό επιλέξιμο κόστος των οποίων ανέρχεται στις **50.000€**. Οι επιλέξιμες δαπάνες για χρηματοδότηση ενδεικτικά αφορούν σε:

- Σχεδιασμός, παραγωγή και διακίνηση υλικού ενημέρωσης / πληροφόρησης
- Διεξαγωγή ημερίδων, εκδηλώσεων ενημέρωσης και προβολής
- Μίσθωση χώρων και εξοπλισμού
- Διαμόρφωση χώρων
- Συμμετοχή άμεσα εμπλεκόμενων φορέων - προσώπων σε εκδηλώσεις
- Οργάνωση πολιτιστικών δρώμενων
- Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου και δαπάνη υποβολής φακέλου

Σημειώσεις:

- Οι δαπάνες για κατασκευή ιστοσελίδας, hosting, ψηφιακή διαφήμιση, παρουσία στα social media δεν είναι επιλέξιμες.
- Σε περίπτωση που στην ενέργεια υπάρχει δαπάνη για την προμήθεια χημικών τουαλετών στο χώρο της εκδήλωσης για την εξυπηρέτηση των παρευρισκομένων, τότε θα πρέπει να γίνει πρόβλεψη και για τουαλέτα ΑμΕΑ.
- Οι δαπάνες διατροφής των επισκεπτών μίας εκδήλωσης δεν είναι επιλέξιμες. Είναι επιλέξιμες μόνο για τους συντελεστές της εκδήλωσης. Συντελεστές θεωρούνται τα άτομα χωρίς τα οποία δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί η εκδήλωση και έχουν άμεση συνάφεια με το θέμα της εκδήλωσης. Ομοίως, η αγορά υλικών για την παρασκευή φαγητού και η προσφορά αυτού δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες.
- Η φωτογράφιση και η βιντεοσκόπηση της εκδήλωσης δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες.

Χρηματοδοτικό σχήμα:

	Ποσό (€)
Συνολικός προϋπολογισμός:	102.500,00
Δημόσια Δαπάνη:	102.500,00
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00

Καθεστώς / ποσοστό ενίσχυσης:

Έως 100% των επιλέξιμων δαπανών, εκτός των περιπτώσεων όπου παράγονται έσοδα, οπότε απαιτείται η εξέταση επιλέξιμων δαπανών και κέρδους επένδυσης (χρηματοοικονομική ανάλυση).

Στην περίπτωση που η πράξη εμπίπτει στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων, η ενίσχυσή της γίνεται με βάση το Άρθρο 53 «Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς» του ΚΑΝ 651/2014 (δηλαδή έως 100% των επιλέξιμων δαπανών, μετά από εξέταση επιλέξιμων δαπανών και κέρδους επένδυσης - χρηματοοικονομική ανάλυση).

Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής του άρθρου 53 του ΚΑΝ 651/2014, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθορισθεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών, χωρίς τη διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Εν Δυνάμει Δικαιούχοι Υποδράσης:

Δικαιούχοι της συγκεκριμένης δράσης είναι μόνο φορείς εκτός δημόσιου τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λουπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, η σύσταση των οποίων (βάσει καταστατικού) θα πρέπει να έχει γίνει τουλάχιστον ένα χρόνο πριν τη δημοσίευση της παρούσας πρόσκλησης (κριτήριο αποκλεισμού).

ΥΠΟΔΡΑΣΗ 19.2.4.5:

Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια).

Κωδικός Πρόσκλησης της υποδράσης στο ΟΠΣΑΑ: 19.2.4.5_1 / M2998975 (ΜΕΣΑΡΑ)

Μέσω της υποδράσης δύναται να υλοποιηθούν πράξεις που συνδέονται με:

- Την πολιτιστική κληρονομιά, όπως για παράδειγμα μελέτες καταγραφής, ενίσχυση πολιτιστικών συλλόγων μέσω της προμήθειας μουσικών οργάνων, παραδοσιακών φορεσιών, δημιουργία εκθετηρίων – συλλογών, πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, βιβλιοθηκών, παρεμβάσεις για τη διατήρηση των πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια.
- Την φυσική κληρονομιά, όπως μικρής κλίμακας τεχνικά έργα καθαρισμού, προστασίας ή αποκατάστασης / αναβάθμισης τοπίων και χώρων.
- Την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, όπως δράσεις ενημέρωσης και πληροφόρησης, διοργάνωση συναντήσεων, ημερίδων, σχεδίαση ενημερωτικού υλικού και υλικού προώθησης.

Στόχος της Υποδράσης:

Στόχος της υποδράσης είναι η ενίσχυση έργων για την ανάπτυξη υποδομών, υπηρεσιών και δραστηριοτήτων που στοχεύουν στην αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς της περιοχής παρέμβασης και στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των κατοίκων της.

Ενδεικτικές δράσεις χρηματοδότησης:

1. Η αποκατάσταση μνημείων αγροτικής κληρονομιάς (μύλοι, γεφύρια, πύργοι, κλπ). Μέσα από τη δράση επιδιώκεται η διατήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη κτισμάτων που συνδέονται με τις παραγωγικές διαδικασίες και την αγροτική ζωή του τόπου, όπως φάμπρικες, νερόμυλοι, ανεμόμυλοι, πατητήρια, πλυσταριά κλπ καθώς και η επιδεικτική λειτουργία των κτισμάτων αυτών.

Έμφαση θα δοθεί σε μνημεία:

- χαρακτηρισμένα (από το ΥΠΠΟ ή το ΥΠΕΚΑ) μνημεία, τα οποία χρήζουν άμεσης αποκατάστασης και ανάδειξης
- τα οποία βρίσκονται κοντά σε υποδομές διανυκτέρευσης και επισκέψιμους χώρους ή εντός περιοχών Natura ή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

2. Η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μόνιμων υποδομών άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων (πχ καλλιτεχνικά/πολιτιστικά/πνευματικά κέντρα ή χώροι, κέντρα νεολαίας, θέατρα, θερινοί κινηματογράφοι).

Ειδικό βάρος θα δοθεί στη δημιουργία μικρών μόνιμων υποδομών άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων, σε υφιστάμενα κυρίως κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, για τη μόνιμη δραστηριοποίηση των τοπικών κοινωνιών στο κομμάτι του πολιτισμού.

3. Η ενίσχυση φορέων με έντονη και πολυποικίλη δραστηριότητα, για μικρής κλίμακας υποδομή (προμήθεια εξοπλισμού εκδηλώσεων, μουσικών οργάνων, παραδοσιακών στολών κλπ).

4. Η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός βιβλιοθηκών, με στόχο την προστασία υπάρχοντος υλικού, τον εμπλουτισμό των συλλογών τους και τη λειτουργία τους σύμφωνα με τα νέα δεδομένα της σύγχρονης τεχνολογίας (ψηφιοποίηση υλικού, ηλεκτρονική οργάνωση δεδομένων κλπ).

Ειδικό βάρος θα δοθεί στον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων βιβλιοθηκών για την προμήθεια σύγχρονου εξοπλισμού ψηφιοποίησης ιστορικών βιβλίων, τον εμπλουτισμό της συλλογής τους και την οργάνωση εκπαιδευτικών δράσεων για τον τοπικό πληθυσμό σε σχέση με την ιστορία της περιοχής, τον πολιτισμό και το φυσικό περιβάλλον της, από το υλικό που υπάρχει σ' αυτές.

5. Η δημιουργία ωδείων σε περιοχές στις οποίες εμφανίζεται ανυπαρξία υποδομών και παρατηρείται δυναμική από τον τοπικό πληθυσμό στην μουσική εκπαίδευση.

6. Η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μουσείων.

Έμφαση θα δοθεί:

- στη δημιουργία μουσείων σε κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας ή και σε κτίσματα ειδικής χρηστικής σημασίας (παλαιά εργοστάσια, φάμπρικες, παλιά σχολεία κλπ)
- στην καινοτομία του θέματος του μουσείου / συλλογής
- στη γειτνίαση των χώρων αυτών με υποδομές διανυκτέρευσης, επισκέψιμους χώρους, περιοχές ειδικού ιστορικού ενδιαφέροντος ή περιοχές, οι οποίες είναι ενταγμένες σε θεματικές διαδρομές, καθώς και με περιοχές στις οποίες διενεργούνται σημαντικές πολιτιστικές εκδηλώσεις.

7. Η παραγωγή, ψηφιοποίηση και έκδοση μουσικών και λογοτεχνικών έργων που συνδέονται άμεσα με τα πολιτιστικά, ιστορικά ή περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής.

8. Η υλοποίηση δράσεων περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των κατοίκων, ώστε οι περιοχές να τύχουν ενεργούς προστασίας, από τις τοπικές κοινωνίες. Στόχος είναι η ενεργοποίηση του τοπικού πληθυσμού, αποσκοπώντας στη δημιουργία εθελοντισμού γύρω από την προστασία του περιβάλλοντος ειδικά των υποβαθμισμένων από γεωργικά απόβλητα περιοχών (υπολείμματα θερμοκηπίων, υλικών άρδευσης κλπ).

Έμφαση θα δοθεί:

- στη διοργάνωση ενημερωτικών δράσεων για τις επιπτώσεις της ανθρώπινης δραστηριότητας στο περιβάλλον (πχ επιπτώσεις από την αλόγιστη χρήση φυτοφαρμάκων στην υποβάθμιση εδάφους και υδροφορέων) και την ανάγκη για αλλαγή νοοτροπίας και συμπεριφοράς (π.χ. αντικατάσταση των επιβλαβών φυτοφαρμάκων από φυσικά βιοδραστικά)
- στην υλοποίηση βιωματικών εκπαιδευτικών δράσεων σε μαθητές σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος.

Για τις δράσεις αυτές, θα γίνεται αξιοποίηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος και σχετικών υποδομών. Επιπλέον, θα επιδιωχθεί και η ανάπτυξη συνεργιών με συναφείς τοπικού χαρακτήρα πρωτοβουλίες από την τοπική κοινότητα στο κομμάτι της μουσικής και καλλιτεχνικής εκπαίδευσης (π.χ. ύπαρξη ομάδων άτυπης εκμάθησης παραδοσιακών χορών και μουσικής σε παιδιά, έντονη δραστηριότητα τοπικών πολιτιστικών συλλόγων κλπ).

Στο προτεινόμενο έργο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχετικό παράρτημα του Οδηγού Αιτήσεων Στήριξης της παρούσας πρόσκλησης (κριτήριο αποκλεισμού).

Σημείωση: Οι προτεινόμενες πράξεις θα πρέπει να έχουν στόχο τη διατήρηση των πολιτιστικών / ιστορικών / περιβαλλοντικών κλπ στοιχείων της περιοχής ή/και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και όχι την προσέλκυση τουριστών ή την άμεση ή έμμεση προβολή ιδιωτικών συμφερόντων.

Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. σύμφωνα με τον Πίνακα: «Περιοχή Παρέμβασης Τ.Π. CLLD/LEADER ΜΕΣΑΡΑΣ» που περιλαμβάνεται Παράρτημα ΙΙ της παρούσας πρόσκλησης.

Επιλέξιμες δαπάνες:

Στις περιπτώσεις των μη άυλων πράξεων το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανέρχεται **μέχρι 600.000€** και στις περιπτώσεις άυλων πράξεων το συνολικό επιλέξιμο κόστος ανέρχεται στις **50.000€**. Οι επιλέξιμες δαπάνες για χρηματοδότηση ενδεικτικά αφορούν σε:

- Δαπάνες για απόκτηση γης
- Κτίρια και κτιριακές εγκαταστάσεις - έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός και εξοπλισμός ΑΠΕ

- Λοιπός Εξοπλισμός
- Μελέτες – έρευνες
- Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων και σημάτων ποιότητας
- Μελέτη για έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου
- Ανάπτυξη λογισμικού
- Δαπάνες ενημέρωσης επισκεπτών
- Σχεδιασμός, παραγωγή και διακίνηση υλικού ενημέρωσης / πληροφόρησης
- Δημιουργία ντοκιμαντέρ
- Διεξαγωγή ημερίδων εκδηλώσεων ενημέρωσης και προβολής
- Μίσθωση χώρων και εξοπλισμού
- Εξοπλισμός και οπτικοακουστικά μέσα
- Παραγωγή-αγορά εκθεσιακού υλικού
- Έρευνα / καταγραφή πολιτιστικών, λαογραφικών και ιστορικών στοιχείων
- Κατασκευή – αγορά παραδοσιακών φορεσιών και παραδοσιακών μουσικών οργάνων
- Δαπάνη αγοράς ειδικής χρήσης αυτοκινήτου
- Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου και δαπάνη υποβολής φακέλου

Χρηματοδοτικό σχήμα

	Ποσό (€)
Συνολικός προϋπολογισμός:	300.000,00
Δημόσια Δαπάνη:	300.000,00
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00

Καθεστώς / ποσοστό ενίσχυσης:

Έως 100% των επιλέξιμων δαπανών, εκτός των περιπτώσεων όπου παράγονται έσοδα, οπότε απαιτείται η εξέταση επιλέξιμων δαπανών και κέρδους επένδυσης (χρηματοοικονομική ανάλυση).

Στην περίπτωση που η πράξη εμπίπτει στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων, η ενίσχυσή της γίνεται με βάση το Άρθρο 53 «Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς» του ΚΑΝ 651/2014 (δηλαδή έως 100% των επιλέξιμων δαπανών, μετά από εξέταση επιλέξιμων δαπανών και κέρδους επένδυσης - χρηματοοικονομική ανάλυση).

Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής του άρθρου 53 του ΚΑΝ 651/2014, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθορισθεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών, χωρίς τη διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Εν Δυνάμει Δικαιούχοι Υποδράσης:

α) Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ Α΄ ή Β΄ Βαθμού, Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά Ιδρύματα, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς) και

β) Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) - Η σύσταση του φορέα (βάσει καταστατικού) να έχει γίνει τουλάχιστον ένα χρόνο πριν την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας πρόσκλησης. (κριτήριο αποκλεισμού).

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

2.1 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να εμπίπτουν στις ακόλουθες περιοχές εστίασης του ΠΑΑ 2014-2020:

Πίνακας 1.1 (Πρωτογενής Επιπτώσεις)

ΒΑΣΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 6 «Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές»
ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΣΤΙΑΣΗΣ: 6B «Πρώθηση της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές»

2.2 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν σε κάθε προκηρυσσόμενη δράση, θα πρέπει να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των παρακάτω δεικτών:

Δείκτης εκρών	Περιγραφή Δείκτη	Κωδικός Διάστασης /Δεδομένου Διάστασης	Περιγραφή Διάστασης /Δεδομένου Διάστασης	Κωδικός Στοιχείου Δείκτη στο ΟΠΣΑΑ	Δράσεις που αφορά	Τρόπος Συμπλήρωσης στο ΟΠΣΑΑ
Ο1	Συνολικές δημόσιες δαπάνες				ΟΛΕΣ	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
Ο20	Αριθμός έργων LEADER στα οποία παρέχεται στήριξη				ΟΛΕΣ	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
Ο22	Αριθμός (πλήθος) φορέων υλοποίησης έργου	PPT	Τύπος Δικαιούχου		ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ (επιλέγει ένα δεδομένο διάστασης)
		PPT1	ΜΚΟ			
		PPT2	ΟΤΔ			
		PPT3	Δημόσιος Φορέας			
		PPT4	ΜΜΕ			
		PPT5	Άλλο			
Ο15	Πληθυσμός που επωφελείται από βελτιωμένες υπηρεσίες/υποδομές			6	ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
AdO-6B.F	Θέσεις εργασίας - Γυναίκες που δημιουργούνται			5.2	ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
AdO-6B.M	Θέσεις εργασίας - Άνδρες που δημιουργούνται			5.3	ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ

3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

3.1 Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων ανέρχεται σε **1.412.500,00€** με την παρούσα πρόσκληση και κατανέμεται κατά υποδράση ως ακολούθως:

A/A	ΥΠΟΔΡΑΣΗ		ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
1	19.2.4.2	Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (ενδεικτικά: παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία)	510.000,00€
2	19.2.4.3	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: σημάσεις, δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές)	500.000,00€
3	19.2.4.4	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων	102.500,00€
4	19.2.4.5	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια)	300.000,00€
		ΣΥΝΟΛΟ	1.412.500,00 €

- 3.2** Η ΟΤΔ (με σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020) δύναται να επικαιροποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή/και την κατανομή της ανά δράση ή θεματική κατεύθυνση ή και να προβεί σε αιτιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους δυνητικούς δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας (ιστοσελίδα της ΟΤΔ: www.anher.gr και του ΠΑΑ: www.agrotikianaptixi.gr).
- 3.3** Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης πράξης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των σχετικών υποδομών δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για επιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των υποδομών.
- 3.4** Στο πλαίσιο του Τοπικού Προγράμματος είναι δυνατή η υλοποίηση έργων δημοσίου χαρακτήρα των οποίων η δημόσια δαπάνη δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% της δημόσιας δαπάνης της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης (υπομέτρο 19.2).

4 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

- 4.1** Οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να είναι σύμφωνες με τα άρθρα 45, 46 και 60 (όπου έχει εφαρμογή) του Καν. (ΕΕ) 1305/2013, καθώς και των άρθρων 65-71 και του άρθρου 69§3 του Καν. (ΕΕ) 1303/2013.
- 4.2** Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην με αρ. πρωτ. 137675/ΕΥΘΥ1016 (ΦΕΚ 5968/Β/31.12.2018) αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β' 3521) Υπουργικής Απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης "Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 - Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές

Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων».

- 4.3** Η επιλεξιμότητα των δαπανών **αρχίζει από την οριστική υποβολή της αίτησης** στήριξης από τον δικαιούχο στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ). Εξαιρούνται οι γενικές δαπάνες οι οποίες είναι επιλέξιμες σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο σημείο 4.8. Δαπάνες που πραγματοποιούνται και εξοφλούνται πριν την τελική ένταξη της πράξης, γίνονται με αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου.
- 4.4** Πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως δεν είναι επιλέξιμες, ανεξάρτητα εάν έχουν εκτελεστεί ή όχι οι σχετικές πληρωμές.
- 4.5** Όσον αφορά στις πράξεις οι οποίες υλοποιούνται δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 651/2014 και 702/2014 πρέπει **να πληρείται ο χαρακτήρας κινήτρου** και για τον σκοπό αυτό δεν πρέπει να έχει γίνει έναρξη εργασιών του υπό ενίσχυση σχεδίου, πριν από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης από τους δικαιούχους.

Έναρξη εργασιών ορίζεται «το πρώτο χρονικό διάστημα μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση, είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού, είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών».

Οι προπαρασκευαστικές εργασίες και η αγορά γης, που πραγματοποιούνται πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης δεν αναιρούν τον χαρακτήρα κινήτρου. Στην περίπτωση αυτή αποτελούν μη επιλέξιμη δαπάνη. Εξαιρούνται τα έργα πολιτισμού δυνάμει του Άρθρου 6, σημείο 5 περίπτωση η) του Καν. ΕΕ 651/2014.

- 4.6** Ο δικαιούχος οφείλει **να ολοκληρώσει το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της πράξης**, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης, και σε κάθε περίπτωση μέχρι την **30-06-2023**, εκτός των περιπτώσεων που αφορούν σε επαναλαμβανόμενες πολιτιστικές εκδηλώσεις της υποδράσης 19.2.4.4, όπου ορίζεται η 31-10-2023.
- 4.7** **Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών**, δηλαδή της ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται **η 30 Ιουνίου 2023 (ή η 31^η Οκτωβρίου 2023)**. *Ολοκλήρωση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της πράξης θεωρείται η κατάθεση του τελευταίου αιτήματος πληρωμής του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου ή τροποποίησης της πράξης στην ΟΤΔ. Η μη τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων αυτών, επιφέρει την ανάκληση ένταξης της πράξης, αυτομάτως, από την ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Κρήτης, ενώ σε περίπτωση που έχει καταβληθεί δημόσια δαπάνη, αυτή επιστρέφεται εντόκως, με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.*
- 4.8 Ενδεικτικά, επιλέξιμες δαπάνες αποτελούν οι πιο κάτω κατηγορίες δαπανών:**
- α) η κατασκευή ή βελτίωση ακίνητης περιουσίας (δεν αφορά στη δράση 19.2.4.4)
- β) η αγορά νέων μηχανημάτων και εξοπλισμού μέχρι την αγοραστική αξία του περιουσιακού στοιχείου (δεν αφορά στη δράση 19.2.4.4)
- γ) οι γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για συμβουλές σχετικά την περιβαλλοντική και οικονομική βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για μελέτες σκοπιμότητας. Οι μελέτες σκοπιμότητας παραμένουν επιλέξιμες δαπάνες ακόμη και όταν, βάσει των αποτελεσμάτων τους, δεν πραγματοποιούνται δαπάνες σύμφωνα με τα στοιχεία α) και β). Η επιλεξιμότητα των συγκεκριμένων δαπανών αρχίζει από:

(1) την ημερομηνία έγκρισης του τοπικού προγράμματος (δηλαδή την 20-12-2017), για χρήση του Καν. 1305/2013

(2) την ημερομηνία οριστικής υποβολής της αίτησης στήριξης για χρήση των Καν. 651/2014 και 702/2014.

Οι γενικές δαπάνες για να είναι επιλέξιμες πρέπει να αφορούν αποκλειστικά το προτεινόμενο έργο.

δ) που αφορούν άυλα στοιχεία όπως απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού

ε) οι δαπάνες για την απόκτηση των απαραίτητων για την πράξη εδαφικών εκτάσεων, εφ' όσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:

(1) Η αξία της εδαφικής έκτασης πιστοποιείται από την αντικειμενική αξία της εδαφικής έκτασης, όπως αυτή προσδιορίζεται κατά περίπτωση από το Υπουργείο Οικονομικών.

(2) Η έκταση δεν ανήκει στο δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

(3) Η επιλέξιμη, για συνεισφορά από το ΕΓΤΑΑ, δαπάνη για αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης δεν υπερβαίνει το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών για την οικεία πράξη. Για εγκαταλελειμμένες και πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν κτίρια, το όριο αυτό αυξάνεται στο 15%. Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, το όριο μπορεί να αυξηθεί υπερβαίνοντας τα αντίστοιχα προαναφερθέντα ποσοστά, για πράξεις που αφορούν διατήρηση του περιβάλλοντος.

Σε περίπτωση απαλλοτριώσεων, εφαρμόζονται οι όροι που αναφέρονται στα ανωτέρω σημεία (1), (2) και (3). Ως δαπάνη αγοράς νοείται η τιμή της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, η οποία καθορίζεται από τα αρμόδια δικαστήρια.

στ) δαπάνες σύνδεσης με Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας (ΟΚΩ) ενδεικτικά: ΔΕΗ, ύδρευση, αποχέτευση, τηλεφωνοδότηση, εντός των ορίων του οικοπέδου.

ζ) δαπάνες ασφαλιστήριου συμβολαίου κατά παντός κινδύνου, κατά τη διάρκεια των εργασιών της επένδυσης (υποχρεωτική ασφάλιση).

η) σε περιπτώσεις αυτεπιστασίας: αμοιβές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον αυτό προσελήφθη, για να εργασθεί αποκλειστικά για την υλοποίηση της επένδυσης και να απολυθεί με την ολοκλήρωσή του, λοιπές δαπάνες εφόσον τεκμηριώνεται η αναγκαιότητά τους για την υλοποίηση του έργου, κόστος Προμηθειών-Υπηρεσιών που προβλέπονται στην αυτεπιστασία.

θ) οι δαπάνες των απαραίτητων μελετών και λοιπών υποστηρικτικών ενεργειών. Το ύψος των επιλέξιμων μελετών και λοιπών υποστηρικτικών ενεργειών ορίζεται σε:

(1) Δαπάνη υποβολής φακέλου (κατάθεση Αίτησης Στήριξης) μέχρι 1.000€

(2) Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου (παρακολούθηση της διοίκησης του επενδυτικού σχεδίου) μέχρι 3.000€.

(3) Μελέτη για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου ως:

I. Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας (μελέτη – επίβλεψη) μέχρι ποσοστού 10% επί του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου που αφορά την κατασκευή, τις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις του κτιρίου και τον περιβάλλοντα χώρο.

II. Παροχή υπηρεσιών για λοιπές υποστηρικτικές μελέτες (περιβαλλοντικές, μουσειολογικές κλπ) σωρευτικά μέχρι του ποσού των 6.000€.

- III. Μελέτες ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων και ενεργειακές επιθεωρήσεις για εφαρμογή συστημάτων ΑΠΕ μέχρι το ποσό των 1.000€
- IV. Μελέτες και πιστοποίηση συστημάτων ποιότητας (ISO) σωρευτικά μέχρι του ποσού των 2.500€.

Σε κάθε περίπτωση η ΟΤΔ έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί πρόσθετα στοιχεία και πληροφορίες για την επαλήθευση του εύλογου κόστους των παραπάνω δαπανών.

Σημειώνεται ότι οι δαπάνες παροχής υπηρεσιών παρακολούθησης και διοίκησης του επενδυτικού σχεδίου είναι επιλέξιμες υπό τον όρο ότι αφορούν στο χρονικό διάστημα από την υποβολή της Αίτησης Στήριξης και μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης.

- 4.9** Για τα έργα δημοσίου χαρακτήρα που υλοποιούνται από φορείς του δημοσίου, η δαπάνη εκπόνησης της σχετικής μελέτης μπορεί να είναι επιλέξιμη μόνο στην περίπτωση που ο φορέας, δεν διαθέτει την τεχνική επάρκεια να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στην εκπόνησή της.

Επίσης, αν η τεχνική υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής δεν πληροί τις προδιαγραφές επάρκειας για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης, ακολουθούνται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 44 του Ν.4412/2016 (Α' 147).

- 4.10** Οι κάθε είδους μελέτες δεν μπορούν να αποτελέσουν από μόνες τους πράξη, παρά μόνο ως απαραίτητη ενέργεια για την υλοποίηση της αντίστοιχης πράξης και μόνο σε αυτή την περίπτωση μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες δαπάνες.

- 4.11** Όταν η ένταση ενίσχυσης είναι στο 100% των επιλέξιμων δαπανών, η πρόσβαση στις επιχορηγούμενες υποδομές από το ευρύ κοινό πρέπει να είναι δωρεάν ή το τυχόν αντίτιμο, το οποίο θα προκύπτει μέσω μεθόδου χρηματοοικονομικής ανάλυσης, να καλύπτει τα λειτουργικά έξοδα, ενώ για παρεμβάσεις που έχουν ως παραδοτέο κάποιο προϊόν, πρέπει να αναγράφεται ότι αυτό διανέμεται δωρεάν.

- 4.12** Ως **μη επιλέξιμες δαπάνες** στο πλαίσιο των αιτήσεων στήριξης για όλες τις υποδράσεις είναι:
- α. Δαπάνες μίσθωσης κτιριακών εγκαταστάσεων παλαιών ή καινούργιων, ανεξάρτητα από την πιθανή προηγούμενη χρήση τους.
 - β. Έργα απλής συντήρησης κτιριακών εγκαταστάσεων, υπό την έννοια των μεμονωμένων επιδιορθώσεων που ανακύπτουν από τη λειτουργία του έργου και εργασίες συντήρησης μηχανολογικού εξοπλισμού.
 - γ. Προσωρινά έργα μη άμεσα συνδεόμενα με την εκτέλεση της πράξης (ενδεικτικά: προσωρινό υπόστεγο για την φύλαξη υλικών).
 - δ. Πάσης φύσεως έξοδα, εισφορές, φόροι, τέλη, δημοσιονομικές επιβαρύνσεις, αποζημιώσεις, ασφάλιστρα υπέρ τρίτων.
 - ε. Δαπάνες συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, ασφάλιστρα (εξαιρείται η υποχρεωτική ασφάλιση), κεφάλαιο κίνησης και δαπάνες αναλωσίμων υλικών.
 - στ. Τα μεταχειρισμένα οχήματα και ο μεταχειρισμένος εξοπλισμός.
 - ζ. Η αγορά μεταφορικών μέσων εκτός ειδικών πλήρως αιτιολογημένων περιπτώσεων, που αφορούν σε οχήματα ειδικής χρήσης-ειδικού σκοπού (ενδεικτικά: όχημα με πρόσβαση αναπηρικού αμαξιδίου, όχημα βιβλιοθήκη, πυροσβεστικό όχημα).
 - η. Οι λειτουργικές δαπάνες των υποδομών.
 - θ. Η χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού/παγίων εκτός αν με την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου η κυριότητα τους περιέλθει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης.

- ι. Ο Φ.Π.Α. εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας (άρθρο 69 του Καν. 1303/2013 και άρθρο 17 της 110427/ΕΥΘΥ/1020/20-10-2016 (ΦΕΚ 3521/01-11-2016, τ.Β.) Απόφασης του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού).
- ια. Οι δαπάνες για απλή αντικατάσταση μηχανολογικού εξοπλισμού, παρόμοιας κατηγορίας, μεγέθους ή δυναμικότητας, ακόμη και όταν γίνεται με εγκατάσταση καινούργιου, εφόσον ο εξοπλισμός που αντικαθίσταται δεν έχει αποσβεστεί.
- ιβ. Δαπάνες των υποβαλλόμενων αιτήσεων στήριξης που χρηματοδοτούνται από άλλο επενδυτικό πρόγραμμα.
- ιγ. Παραγωγικές δαπάνες ή δαπάνες εξοπλισμού, με σκοπό τη συμμόρφωση με τα υποχρεωτικά Ενωσιακά πρότυπα.
- ιδ. Αιτούμενες δαπάνες, η υλοποίηση των οποίων δεν εγκρίθηκε κατά την διαδικασία αξιολόγησης της αίτησης στήριξης.
- ιε. Υπερβάσεις εγκεκριμένου κόστους εκτός από τις περιπτώσεις που έχουν γίνει αποδεκτές στο πλαίσιο αιτήματος τροποποίησης του δικαιούχου.
- ιστ. Αμοιβές προσωπικού για την λειτουργία της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης.

4.13 Σε περίπτωση πράξεων που περιλαμβάνουν υποδομές απαιτούνται αποδεικτικά ιδιοκτησίας στο όνομα του δικαιούχου, είτε μακροχρόνια μίσθωση/παραχώρηση είτε προσύμφωνο τουλάχιστον για 15 έτη από τη δημοσιοποίηση της πρόσκλησης, επί του γηπέδου ή του αγροτεμαχίου στο οποίο πραγματοποιούνται οι επενδύσεις. Σε περίπτωση εκσυγχρονισμού, χωρίς επέμβαση στον φέροντα οργανισμό του κτιρίου ή/και υλοποίησης μικρών βοηθητικών κτισμάτων εντός του οικοπέδου, τουλάχιστον εννιά (9) έτη από την δημοσιοποίηση της πρόσκλησης.

Αναφορικά με τις πράξεις που αφορούν σε αγορά εξοπλισμού (ενδεικτικά: φορειακές, μουσικά όργανα), απαιτούνται αποδεικτικά ιδιοκτησίας, στο όνομα του δικαιούχου, ή μακροχρόνια μίσθωση/παραχώρηση ή προσύμφωνο, κατά τον χρόνο υπογραφής της σύμβασης μεταξύ ΟΤΔ και δικαιούχου και ως το πέρας των μακροχρονίων υποχρεώσεων του δικαιούχου.

4.14 Κατά την υποβολή φακέλου συμμετοχής, στο πλαίσιο της αίτησης στήριξης, γίνονται δεκτά *προσύμφωνα μίσθωσης/παραχώρησης ή αγοράς γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου*, τα οποία είναι εν ισχύ κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης, ενώ τα συμφωνητικά πρέπει να προσκομίζονται με την υπογραφή της συμβάσης μεταξύ ΟΤΔ και δικαιούχου.

Επισημαίνεται ότι τα προσύμφωνα δεν πρέπει να αποτελούν ανάληψη υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση, έτσι ώστε να πληρείται ο χαρακτήρας κινήτρου στην περίπτωση επενδύσεων που υλοποιούνται βάσει του Καν. ΕΕ 651/2014)

4.15 Το ακίνητο στο οποίο θα υλοποιηθεί το έργο, θα πρέπει να είναι ελεύθερο βαρών (προσημείωση υποθήκης ή υποθήκη) και να μην εκκρεμούν διεκδικήσεις τρίτων επ' αυτού (πιστοποιητικό βαρών και μη διεκδικήσεων αντίστοιχα). Κατ' εξαίρεση, στις ακόλουθες περιπτώσεις είναι δυνατή η ύπαρξη εγγεγραμμένων βαρών όταν:

- α. η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου που χορηγήθηκε ύστερα από φυσική καταστροφή,
- β. η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου για την υλοποίηση της πρότασης,
- γ. η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου για την ίδια φύση επένδυσης.

Στις περιπτώσεις άυλων ενεργειών και προμήθειας εξοπλισμού που δεν απαιτεί την μόνιμη εγκατάστασή του ή ήπιες ενέργειες που δεν συνδέονται μόνιμα και σταθερά με το ακίνητο, δεν ελέγχεται η ύπαρξη βαρών και διεκδικήσεων.

- 4.16** Ως μέγιστος προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων πράξεων ορίζεται το ποσό των **600.000,00 ΕΥΡΩ** (βλ. Άρθρο 4 ΚΥΑ2635/20-9-2017/ΦΕΚ 3313/17, ανάλογα με την υποδράση και την πράξη) και σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Κεφάλαιο 1 της παρούσας πρόσκλησης. Για πράξεις που αφορούν άυλες ενέργειες ο συνολικός προϋπολογισμός δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των **50.000€** για έργα δημόσιου χαρακτήρα. Ως άυλες πράξεις χαρακτηρίζονται οι πράξεις οι οποίες δεν αφορούν στη δημιουργία υποδομών ή σε επενδύσεις.
- 4.17** Ο προϋπολογισμός της πράξης που διαμορφώνεται με το πέρας της διαδικασίας διοικητικού ελέγχου της αίτησης στήριξης, αποτελεί τον εγκεκριμένο επιλέξιμο προϋπολογισμό της. Δεν μπορεί να δικαιολογηθεί οποιαδήποτε αύξηση του εγκεκριμένου επιλέξιμου προϋπολογισμού του έργου. Εξαιρείται η περίπτωση που αυτή ανακύπτει από σχετικές κανονιστικές ρυθμίσεις όπως αύξηση συντελεστών ΦΠΑ, αύξηση των τιμολογίων των δημοσίων έργων, με την επιφύλαξη του ανωτάτου συνολικού κόστους ανά δράση. Οποιαδήποτε άλλη αύξηση του κόστους, βαρύνει αποκλειστικά και μόνο το δικαιούχο.
- 4.18** Σε περίπτωση αύξησης του προϋπολογισμού του έργου, λόγω σύναψης συμπληρωματικής σύμβασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/Α), το κόστος αυτής βαρύνει αποκλειστικά τον δικαιούχο, ενώ αντικείμενο παρακολούθησης και ελέγχου αποτελεί το σύνολο της πράξης.
- 4.19** Επισημαίνεται, ότι κάθε δυνητικός δικαιούχος μπορεί να συμμετέχει με δικούς του πόρους στο χρηματοδοτικό σχήμα μιας πράξης, αρκεί ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης να μην υπερβαίνει τα όρια που αναγράφονται άρθρο 4 της υπ' αριθ. 2635/20-9-2017/ΦΕΚ 3313/17 ΚΥΑ. Στην περίπτωση αυτή, παρόλο που οι υπερβάλλουσες δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες προς συγχρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, αντικείμενο αξιολόγησης και παρακολούθησης-ελέγχου αποτελεί το σύνολο της πράξης.
- 4.20** Σε περίπτωση που **μια πράξη εξετάζεται στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης** όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/С 262/01), προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το **δίκαιο του ανταγωνισμού**, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω αναφερόμενη Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι **αναγκαίο να υποβληθούν στοιχεία** που συνάδουν με τα εξής:
- (1) Το γεγονός ότι οι τοπικές αρχές αναθέτουν μία δημόσια υπηρεσία σε έναν εσωτερικό πάροχο (ακόμη και αν είχαν την ελευθερία να αναθέσουν την υπηρεσία αυτή σε τρίτους) δεν αποκλείει ενδεχόμενη νόθευση του ανταγωνισμού. Ωστόσο, πιθανή νόθευση του ανταγωνισμού αποκλείεται εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - (α) *μία συγκεκριμένη υπηρεσία υπόκειται σε νόμιμο μονοπώλιο (που συστάθηκε σύμφωνα με το δίκαιο της Ε.Ε.),*
 - (β) *το νόμιμο μονοπώλιο δεν αποκλείει μόνο τον ανταγωνισμό στην αγορά, αλλά και για την αγορά, υπό την έννοια ότι αποκλείει κάθε δυνατό ανταγωνιστή από το να καταστεί ο αποκλειστικός πάροχος την εν λόγω υπηρεσίας,*
 - (γ) *η υπηρεσία δεν βρίσκεται σε ανταγωνισμό με άλλες υπηρεσίες και*
 - (δ) *ο πάροχος υπηρεσιών δεν μπορεί να δραστηριοποιηθεί (λόγω κανονιστικών ή καταστατικών περιορισμών) σε οποιαδήποτε άλλη απελευθερωμένη αγορά (είτε γεωγραφική αγορά είτε αγορά προϊόντος) ή, εάν δραστηριοποιείται σε μια άλλη αγορά ανοικτή στον ανταγωνισμό, αποκλείεται*

η διεπιδότηση, γεγονός που προϋποθέτει ότι χρησιμοποιούνται ξεχωριστοί λογαριασμοί, κατανέμονται δαπάνες και έσοδα με κατάλληλο τρόπο και η δημόσια χρηματοδότηση που παρέχεται για την υπηρεσία και υπόκειται στο νομικό μονοπώλιο δεν μπορεί να ωφελήσει άλλες δραστηριότητες.

- (2) Εφόσον αυτό δεν μπορεί να αποδειχθεί, τότε πρέπει να εξεταστεί η μικρή επίπτωση στις συναλλαγές. Βάση του ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης, ορισμένες δραστηριότητες έχουν καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρεάζουν καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Ειδικότερα, όταν ο δικαιούχος παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, η δράση δεν έχει παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες διασυννοριακών επενδύσεων ή εγκατάστασης και υπάρχει το πολύ ένας αμελητέος αντίκτυπος στις αγορές και στους καταναλωτές σε γειτονικά κράτη – μέλη.

Προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού (ύπαρξη ή μη κρατικής ενίσχυσης), ανατρέξτε στο σχετικό κεφάλαιο του Οδηγού Αιτήσεων Στήριξης.

4.21 Έργα με έσοδα

Αφορά όλες τις προκηρυσσόμενες υποδράσεις:

Προκειμένου να καθοριστούν τα δυνητικά «καθαρά έσοδα» που παράγει η πράξη μετά την ολοκλήρωσή της και ενδεχομένως και κατά τη διάρκεια υλοποίησής της, διενεργείται από τον δικαιούχο χρηματοοικονομική ανάλυση σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες που είναι συνημμένες στον Οδηγό Αιτήσεων Στήριξης της παρούσας πρόσκλησης («Οδηγίες για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων για Πράξεις των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020»).

4.18 Δαπάνες βάσει απλοποιημένου κόστους

Δεν αφορά τις παρούσες δράσεις.

5 ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

- 5.1 Η αίτηση στήριξης υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣΑΑ (www.opsaa.gr/RDIIS) συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά/έγγραφα για τα οποία ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή. Οδηγίες (βίντεο) για την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης μπορείτε να βρείτε στο σύνδεσμο <https://www.youtube.com/watch?v=0UGiQg6L3G4>. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται τα στελέχη του δυνητικού δικαιούχου, να διαθέτουν ατομικό κωδικό πρόσβασης στο ΟΠΣΑΑ.

Οδηγίες για έκδοση κωδικού χρήστη στο ΟΠΣΑΑ βρίσκονται στην ηλεκτρονική δ/νση του ΟΠΕΚΕΠΕ (www.opekepe.gr), στον σύνδεσμο «ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ», επιλογή «ΟΠΣΑΑ 2014 - 2020 (Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης)», αρχείο «Οδηγίες για την πρόσβαση των Δικαιούχων Δημοσίων Έργων στο ΟΠΣΑΑ» (ή στο http://www.opekepe.gr/doc/June2010/odhgies_prosbash_dikaiouxwn_opsaa_2_ekdosh.pdf).

Η προθεσμία υποβολής δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 60 ημερών από τη δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Τα δικαιολογητικά/έγγραφα για τα οποία είναι υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή, εμφανίζονται στο ΟΠΣΑΑ με την ένδειξη: «ΝΑΙ» στο πεδίο: «Υποχρέωση επισύναψης». Τα δικαιολογητικά/έγγραφα, τα

οποία δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά εμφανίζονται στο ΟΠΣΑΑ με την ένδειξη: «ΟΧΙ» στο πεδίο: «Υποχρέωση επισύναψης».

Το σύνολο των απαραίτητων δικαιολογητικών για κάθε υποδράση αναφέρονται στον Οδηγό Αιτήσεων Στήριξης της παρούσας πρόσκλησης.

Επιπλέον, η υπογεγραμμένη αίτηση στήριξης και όλα τα συνημμένα δικαιολογητικά/έγγραφα αυτής υποβάλλονται στην ΟΤΔ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΑΕ ΟΤΑ στη διεύθυνση **Ι. Χριστοδουλάκη & Γ. Ε. Σαραντουλάκη, Τυμπάκι Ηρακλείου Κρήτης, ΤΚ 70200**.

Η ΟΤΔ έχει την δυνατότητα να ζητήσει σε πρωτότυπο, ένα δικαιολογητικό για το οποίο αμφιβάλλει για τη γνησιότητά του ή τα σχέδια σε ηλεκτρονική μορφή, στο αρχικό λογισμικό που παρήχθησαν.

5.2 Για δράσεις που **δεν** ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση τα εξής στοιχεία:

- Εθνική νομοθεσία βάσει της οποίας καταδεικνύεται ότι οι εν λόγω υποδομές αποτελούν «φυσικό μονοπώλιο», καθώς έχει ανατεθεί μόνο στους εν λόγω φορείς η αρμοδιότητα κατασκευής των σχετικών έργων. Η προσκόμιση της εθνικής νομοθεσίας πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης περί απουσίας άμεσου ανταγωνισμού για τις συγκεκριμένες υποδομές και περί αμελητέας ιδιωτικής χρηματοδότησης στον τομέα των υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων.
- Όσον αφορά στην προϋπόθεση περί υποδομής που δεν είναι σχεδιασμένη να ευνοεί επιλεκτικά μια συγκεκριμένη επιχείρηση ή κλάδο αλλά παρέχει οφέλη για την κοινωνία στο σύνολό της, είναι αναγκαίο από τις αιτήσεις χρηματοδότησης και τα συνοδευτικά έγγραφα να διασφαλίζεται ότι τα προς ένταξη έργα εξυπηρετούν μια γεωγραφική περιοχή στο σύνολό της, προκειμένου να παρέχονται οφέλη για το σύνολο της κοινωνίας και να διασφαλίζεται η αποτροπή της εύνοιας συγκεκριμένης επιχείρησης ή κλάδου δραστηριότητας.

5.3 Ημερομηνία έναρξης ηλεκτρονικής υποβολής πρότασης: **Σάββατο, 23/03/2019**

Ημερομηνία λήξης ηλεκτρονικής υποβολής πρότασης: **Πέμπτη, 22/08/2019**

Ημερομηνία υποβολής, του αποδεικτικού κατάθεσης στο ΟΠΣΑΑ, της υπογεγραμμένης αίτησης στήριξης και όλων των συνημμένων δικαιολογητικών/εγγράφων, στην ΟΤΔ: **Πέμπτη, 29/08/2019 και ώρα 16:00.**

Σε περίπτωση αποστολής της αίτησης στήριξης και των δικαιολογητικών μέσω ταχυδρομείου ή με εταιρεία ταχυμεταφορών, ως ημερομηνία υποβολής θεωρείται η ημερομηνία που αναγράφεται στη σφραγίδα αποστολής ταχυδρομείου (ΕΛΤΑ) ή στο παραστατικό αποστολής της εταιρείας ταχυμεταφορών.

Δεν θα γίνονται δεκτές αιτήσεις στήριξης εκτός των ανωτέρω προθεσμιών και αιτήσεις για τις οποίες δεν έχει προηγηθεί η ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης στο ΟΠΣΑΑ (**οριστικοποιημένη**).

5.4 Ειδικότερα, η ηλεκτρονική υποβολή στο ΟΠΣΑΑ, περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- i. Αίτηση Στήριξης (*επισυνάπτεται υπόδειγμα*).
- ii. Στοιχεία του αιτούντος

- iii. Απόφαση Δ.Σ. για την υποβολή της αίτησης στήριξης
- iv. Πίνακας συμμόρφωσης της προτεινόμενης πράξης (ΣΜΠΕ ΠΑΑ 2014-2020)
- v. Πίνακας αποτύπωσης μελετών και ωρίμανσης πράξης
- vi. Πίνακας αποτύπωσης αδειών και εγκρίσεων και βαθμού προόδου
- vii. Άδειες και εγκρίσεις
- viii. Εγκριτικές αποφάσεις μελετών
- ix. Στοιχεία για την ύπαρξη δικτύων κοινής ωφελείας και την υποχρέωση ή μη μετακίνησης ή μεταφοράς τους (στις περιπτώσεις ανάπλασης οικισμών)
- x. Υπολογισμός καθαρών εσόδων, όπου απαιτείται, σύμφωνα με το υπόδειγμα της πρόσκλησης
- xi. Λίστα Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων έργων Πολιτισμού ή σύγχρονου πολιτισμού (Ερωτηματολόγιο κρατικών ενισχύσεων πολιτισμού ή σύγχρονου πολιτισμού)
- xii. Τεχνική Επάρκεια του Ν.4412/2016 για έργα που υλοποιούνται με δημόσιες συμβάσεις

Όλα τα ανωτέρω υποβάλλονται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΑΑ σε **μορφή αρχείου τύπου pdf**.

Στην ΟΤΔ υποβάλλονται ταχυδρομικά (εντός της παραπάνω προθεσμίας):

- i. Η ηλεκτρονική αίτηση Στήριξης (όπως εκτυπώνεται από το ΟΠΣΑΑ).
- ii. Η αίτηση στήριξης σύμφωνα με το υπόδειγμα που περιλαμβάνεται στον Οδηγό Αιτήσεων Στήριξης
- iii. Όλα τα απαιτούμενα κατά περίπτωση δικαιολογητικά που περιγράφονται στο σχετικό κεφάλαιο του Οδηγού Αιτήσεων Στήριξης.
- iv. CD που θα περιλαμβάνει το παράρτημα της αίτησης στήριξης σε μορφή word και τον αναλυτικό προϋπολογισμό του έργου σε μορφή xls (αφορά και τα δημόσια έργα)

Εφόσον η αίτηση υποβληθεί επιτυχώς στο ΟΠΣΑΑ, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης, από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της υποβολής.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι λαμβάνουν αυτοματοποιημένο email από το ΟΠΣΑΑ που τους ενημερώνει πως η αίτηση στήριξής τους, υποβλήθηκε επιτυχώς στην ημερομηνία..... και έλαβε τον κωδικό

Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης στη διαδικτυακή εφαρμογή, η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου και η **εμπρόθεσμη οριστικοποίησή** της είναι της αποκλειστικής ευθύνης των αιτούντων.

Με την υποβολή της αίτησης στήριξης, οι αιτούντες αποδέχονται την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων.

5.5 Διόρθωση – ανάκληση αιτήσεων στήριξης πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής

Οι αιτούντες μπορούν να διορθώνουν την αίτηση στήριξης και τα συνοποβληθέντα δικαιολογητικά, ακόμη και μετά την οριστική υποβολή της, **εφόσον δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία που**

προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση. Για το σκοπό αυτό ακολουθούν τη διαδικασία που προβλέπεται, κατά περίπτωση, στο ΟΠΣΑΑ.

Εφόσον η διόρθωση αφορά και σε δικαιολογητικά που έχουν ήδη υποβληθεί σε έντυπη μορφή, αυτά **αποστέλλονται εκ νέου στην ΟΤΔ** για την αντικατάστασή τους.

Πέραν των ανωτέρω οι αιτούντες δύναται να ανακαλέσουν την αίτησης στήριξης εν όλο ή εν μέρει μετά από σχετικό αίτημά τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καν. 809/2014.

6 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

6.1 Ο διοικητικός έλεγχος (αξιολόγηση) των υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΑΑ και η αξιολόγηση είναι συγκριτική.

Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου δύναται να ζητηθεί εγγράφως και παράλληλα μέσω του ΟΠΣΑΑ, η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, **εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών (κριτήριο αποκλεισμού)** από την κοινοποίηση του σχετικού εγγράφου στον δυνητικό δικαιούχο.

Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, διορθώνουν προφανή σφάλματα της αίτησης ή των δικαιολογητικών που προβλέπονταν στην πρόσκληση και εκδόθηκαν πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης.

Οι διευκρινίσεις είναι στοιχεία που ζητούνται με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της αίτησης στήριξης.

Σε κάθε περίπτωση υποβάλλονται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΑΑ τα συμπληρωματικά στοιχεία και οι διευκρινήσεις, για τα οποία ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική τους υποβολή τους και ταυτόχρονα ο **δικαιούχος ενημερώνει με υπογεγραμμένη επιστολή** υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, την ΟΤΔ, εντός της οριζόμενης από την πρόσκληση προθεσμίας. Τα συμπληρωματικά στοιχεία και οι διευκρινήσεις στοιχείων, για τα οποία **δεν** ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή τους στο ΟΠΣΑΑ, υποβάλλονται συνημμένα της υπογεγραμμένης επιστολής υποβολής και συμπληρώνουν τον φάκελο της αίτησης στήριξης.

6.2 Αρχικά ελέγχεται από εισηγητές αξιολόγησης της ΟΤΔ η εμπρόθεσμη υποβολή, η πληρότητα και η συμμόρφωση των υποβληθεισών αιτήσεων ως προς τα **κριτήρια επιλεξιμότητας**, σύμφωνα με τον «Οδηγό Αιτήσεων Στήριξης».

6.3 Στη συνέχεια οι αιτήσεις **βαθμολογούνται** με βάση τα κριτήρια επιλογής σύμφωνα με τον «Οδηγό Αιτήσεων Στήριξης» και προσδιορίζεται το ποσό και ποσοστό στήριξης, λαμβάνοντας υπόψη και το «εύλογο κόστος» των προτεινόμενων δαπανών, όπου απαιτείται.

6.4 Οι εισηγήσεις των εισηγητών αξιολόγησης υποβάλλονται στην ΕΔΠ για έγκριση και ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης. Αν η γνώμη της ΕΔΠ αποκλίνει από αυτή των εισηγητών, κατόπιν κατάλληλης τεκμηρίωσης, διαμορφώνεται σχετικά ο Προσωρινός Πίνακας Αποτελεσμάτων και αποστέλλεται στην ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Κρήτης. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των αιτήσεων στήριξης από την ΕΔΠ, αποτυπώνονται στο ΟΠΣΑΑ, στο οποίο αναρτώνται οι εισηγήσεις των εισηγητών αξιολόγησης καθώς και η αξιολόγηση της ΕΔΠ.

6.5 Ο Προσωρινός Πίνακας Αποτελεσμάτων περιλαμβάνει: τις παραδεκτές (εκείνες που πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας) και τις μη παραδεκτές (εκείνες που δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας) αιτήσεις στήριξης και οι οποίες κατατάσσονται ανά υποδράση και με φθίνουσα βαθμολογική σειρά.

Πιο αναλυτικά στον Προσωρινό Πίνακα Αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται:

1. οι αιτήσεις που κρίνονται **παραδεκτές** προς στήριξη, των οποίων ο συνολικός προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης δεν υπερβαίνει αθροιστικά τον αντίστοιχο της πρόσκλησης και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη από **30 βαθμούς** (ελάχιστο όριο για κάθε υποδράση),
2. οι αιτήσεις οι οποίες, κρίνονται μεν **παραδεκτές**, των οποίων ο συνολικός προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης υπερβαίνει αθροιστικά, τον αντίστοιχο της πρόσκλησης και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη του ελαχίστου ορίου που έχει τεθεί στην πρόσκληση για τη συγκεκριμένη υποδράση, αλλά **λόγω εξάντλησης της διατιθέμενης δημόσιας δαπάνης** της πρόσκλησης στη συγκεκριμένη υποδράση **δεν εντάσσονται**,
3. οι αιτήσεις που κρίνονται **«μη παραδεκτές»** προς στήριξη και οι λόγοι απόρριψής τους,
4. το **οικονομικό αντικείμενο και η βαθμολογία** όλων των αιτήσεων στήριξης, έτσι όπως διαμορφώθηκε από το διοικητικό έλεγχο.

6.6 Ακολούθως η ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Κρήτης πραγματοποιεί δειγματοληπτικό έλεγχο και η ΟΤΔ, δημοσιοποιεί τον τελικό πίνακα αποτελεσμάτων. Ο τελικός πίνακας αποτελεσμάτων συνοδεύεται από σαφείς πληροφορίες για την πρόσβαση των αιτούντων στο αναλυτικό αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΟΠΣΑΑ.

Οι αιτήσεις που κρίνονται παραδεκτές προς στήριξη, σύμφωνα με το σημείο 1 της παραγράφου 6.5, εντάσσονται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, σύμφωνα με την παράγραφο 6.7.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι λαμβάνουν αυτοματοποιημένο email από το ΟΠΣΑΑ που τους ενημερώνει για το αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου (θετικό ή αρνητικό). Στην περίπτωση που το αποτέλεσμα είναι αρνητικό, το αυτοματοποιημένο email παραπέμπει τους δυνητικούς υποψηφίους στο σύνδεσμο του ΟΠΣΑΑ, ώστε να ενημερωθούν για τους λόγους απόρριψης καθώς και για το δικαίωμα, την προθεσμία και τόπο υποβολής της προσφυγής.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι έχουν **δικαίωμα ενδικοφανούς προσφυγής** κατά του τελικού Πίνακα Αποτελεσμάτων. Οι δυνητικοί δικαιούχοι **υποβάλουν ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΑΑ** την προσφυγή τους επί των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, με την ανάλογη τεκμηρίωση, εντός αποκλειστικής προθεσμίας **επτά (7) εργάσιμων ημερών** από την ημερομηνία γνωστοποίησής τους.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι οριστικοποιούν την προσφυγή τους στο ΟΠΣΑΑ και το **εκτυπωμένο αποδεικτικό κατάθεσης** αποστέλλεται μαζί με δικαιολογητικά (όπου απαιτούνται), στην ΟΤΔ. Η προσφυγή εξετάζεται από την Επιτροπή Ενδικοφανών Προσφυγών εντός δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία λήξης των προσφυγών.

Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης των προσφυγών, συντάσσεται ο πίνακας κατάταξης της αρχικής αξιολόγησης και εγκρίνεται, με απόφαση της ΕΔΠ, με τις τελικά επιλεγμένες αιτήσεις στήριξης. Τα αποτελέσματα της εξέτασης των προσφυγών, αποτυπώνονται στο ΟΠΣΑΑ. Η ΟΤΔ ενημερώνει ατομικά όλους τους αιτούντες για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης των προσφυγών, με απόδειξη παραλαβής.

Ο πίνακας κατάταξης δημιουργείται και οριστικοποιείται στο ΟΠΣΑΑ από την ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Κρήτης. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας δημοσιοποιείται, με κάθε πρόσφορο μέσο, ο πίνακας κατάταξης.

Σε περιπτώσεις ισοβαθμούντων δυνητικών δικαιούχων, εντάσσονται όλοι εφόσον επαρκεί ο προϋπολογισμός της υποδράσης. Σε αντίθετη περίπτωση δεν εντάσσεται κανείς από τους ισοβαθμούντες.

6.7 Για τις αιτήσεις που επιλέχθηκαν προς στήριξη εκδίδεται **απόφαση ένταξης πράξεων**, με την οποία κάθε αίτηση χαρακτηρίζεται ως πράξη του ΠΑΑ κατά την έννοια του άρθρου 2.(9) Καν. (ΕΕ) 1303/2013.

Η έκδοση απόφασης ένταξης της πράξης πραγματοποιείται στο ΟΠΣΑΑ με ευθύνη της ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Κρήτης και δύναται να περιλαμβάνει μία ή περισσότερες πράξεις. Η εν λόγω απόφαση εκδίδεται από τον Περιφερειάρχη Κρήτης.

Η Απόφαση αναρτάται από την ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Κρήτης στο «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ και κοινοποιείται στην ΟΤΔ Αναπτυξιακής Ηρακλείου.

Η ΟΤΔ αποστέλλει την απόφαση ένταξης, ταχυδρομικά, με απόδειξη παραλαβής και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο σε κάθε δικαιούχο, στις διευθύνσεις που έχουν δηλωθεί κατά την αίτηση στήριξης.

Μεταξύ του δικαιούχου και της ΟΤΔ υπογράφεται σύμβαση η οποία περιλαμβάνει αναλυτικά όλους τους όρους που διέπουν την υλοποίηση της ενταγμένης πράξης.

Είναι δυνατό για μια πράξη να αρθεί η ένταξή της από το ΠΑΑ 2014-2020 λόγω τεκμηριωμένων αδυναμιών εκτέλεσής της ή μη τήρησης των όρων της σχετικής Απόφασης Ένταξης Πράξης.

Οι δικαιούχοι έχουν το δικαίωμα να αποσύρουν ανά πάσα στιγμή την αίτηση στήριξης που έχουν υποβάλει, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων.

7. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

7.1 Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, την συμπλήρωση των αιτήσεων στήριξης και άλλες διευκρινίσεις υπεύθυνοι είναι οι: Παπανικολάου Βάσω, τηλέφωνο: 28920 40000 (Τυμπάκι) e-mail: mesara@anher.gr και Ζαχαράκης Γιάννης (Αρχάνες), τηλέφωνο: 2810753300 e-mail: info@anher.gr.

7.2 Περαιτέρω πληροφορίες για το ΠΑΑ 2014-2020, το σύστημα διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020, το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων που εντάσσονται στο ΠΑΑ 2014-2020, τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των αιτήσεων στήριξης, βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.agrotikianaptixi.gr και στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ Αναπτυξιακής Ηρακλείου www.anher.gr (Σύνδεσμος: **CLLD / LEADER Μεσαράς Ν.Ηρακλείου**). Ο δικτυακός τόπος της ΟΤΔ αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΟΤΔ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για την παρούσα πρόσκληση και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

7.3 Η ΕΥΔ ΠΑΑ 2014 -2020 και η ΟΤΔ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΑΕ ΟΤΑ, μεριμνούν για την ευρεία δημοσιοποίηση, μέσω του τύπου και ηλεκτρονικά, της πρόσκλησης, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλοι οι δυνητικοί δικαιούχοι έλαβαν έγκαιρα γνώση για την ύπαρξη και το περιεχόμενο της πρόσκλησης. Επιπλέον, η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ 2014- 2020 και της ΟΤΔ (www.anher.gr) και κοινοποιείται σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Σε κάθε περίπτωση, τηρείται αρχείο με τα αποδεικτικά στοιχεία δημοσιοποίησής της.

Το κείμενο που δημοσιεύεται αποτελεί περίληψη της πλήρους πρόσκλησης και παραπέμπει σε αναλυτικό πληροφοριακό υλικό, το οποίο τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή, είτε από την έδρα της ΟΤΔ, είτε μέσω του διαδικτύου.

Η περίληψη της παρούσας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος να δημοσιευθεί τουλάχιστον μία φορά σε μία εφημερίδα ευρείας κυκλοφορίας στην περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι θα μπορούν να ενημερωθούν από τις ανοικτές ενημερωτικές εκδηλώσεις σύμφωνα με πρόγραμμα που θα δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ αλλά και από το γραφείο υποστήριξης της ΟΤΔ από 09.00 έως 15.00.

Ο Πρόεδρος της Ε.Δ.Π
του Τ.Π. CLLD/LEADER Μεσαράς

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΟΚΟΣΑΛΗΣ

Συνημμένα:

Τα παρακάτω συνημμένα βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.anher.gr της ΟΤΔ Αναπτυξιακής Ηρακλείου ΑΑΕ ΟΤΑ και στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.agrotikianaptixi.gr :

A. Οδηγός Αιτήσεων Στήριξης που περιλαμβάνει:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
2. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ - ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΠΡΑΞΕΩΝ - ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥΣ
3. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ - ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ - ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥΣ
4. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ
5. ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΑΣ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ (ΕΚΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ)
6. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΛΟΓΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ
7. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΕΡΓΩΝ & ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΟ ΟΠΣΑΑ
8. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΗ «ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΘΕΩΡΗΣΗΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ Ή ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ Ή ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΥΤΟΥ»
9. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ (ΕΣΠΑ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ «ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ»
10. ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ
11. ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΣΠΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΥΠΑΡΞΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ
12. ΛΙΣΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
13. ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΣΠΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
14. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ
15. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ

B. ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. ΑΙΤΗΣΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
2. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
3. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ
4. ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ
5. ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ ΑΔΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΥ ΠΡΟΟΔΟΥ ΑΥΤΩΝ
6. ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΗΣ 152950/23-10-2015 ΚΥΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΣΜΠΕ ΤΟΥ ΠΑΑ 2014 -2020
7. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
8. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
9. ΠΙΝΑΚΕΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
10. ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΥΠΟΕΡΓΟΥ ΜΕ ΙΔΙΑ ΜΕΣΑ

Γ. ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΑΝΑΜΟΡΦΩΜΕΝΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ CLLD/LEADER ΜΕΣΑΡΑΣ

(σε ηλεκτρονική μορφή στο www.anher.gr)

Δ. ΣΧΕΤΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

(σε ηλεκτρονική μορφή στο www.anher.gr)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι δικαιούχοι πράξεων που θα ενταχθούν στο ΠΑΑ αναλαμβάνουν την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων:

1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- (i) Να τηρούν την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.
- (ii) Να τηρούν τους όρους ή περιορισμούς που τίθενται, από το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΠΑΑ 2014-2020 όπως ισχύει κάθε φορά, από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης (ΥΑ 13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β'/8-12-2017) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει κάθε φορά).

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρούν τους όρους της Απόφασης Ένταξης και τις υποχρεώσεις, όπως αυτές απορρέουν από το άρθρο 20 της ΥΑ13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β'/8-12-2017), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει κάθε φορά.
- (ii) Να τηρούν το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της πράξης, όπως αυτό αποτυπώνεται στην απόφαση ένταξης της πράξης.

Σε περιπτώσεις δημοσίων έργων, που οι οριστικές μελέτες και τα τεύχη δημοπράτησης, δεν έχουν υποβληθεί με την αίτηση στήριξης, τότε θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί εντός **εξαμήνου** από την Απόφαση Ένταξης του έργου, ενώ δεν επιτρέπεται η υπέρβαση του προϋπολογισμού της προτεινόμενης πράξης που περιλήφθηκε στην αίτηση στήριξης. Σε αντίθετη περίπτωση ανακαλείται η απόφαση ένταξης της πράξης.

Οι δικαιούχοι οφείλουν να υποβάλλουν τουλάχιστον **ένα αίτημα πληρωμής, εντός ενός έτους από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης της πράξης, ύψους τουλάχιστον 10%**, της Δημόσιας Δαπάνης της πράξης. Η παραπάνω προθεσμία ισχύει με την επιφύλαξη δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων που αναστέλλουν την υλοποίηση της πράξης ή λόγω ανωτέρας βίας.

Οι δικαιούχοι οφείλουν να ολοκληρώσουν το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της πράξης, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης, και σε κάθε περίπτωση **μέχρι την 30-06-2023**, εκτός των περιπτώσεων που αφορούν σε επαναλαμβανόμενες πολιτιστικές εκδηλώσεις της υποδράσης 19.2.4.4, όπου ορίζεται η **31-10-2023**.

Σε πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις, οι δικαιούχοι μπορούν να ζητήσουν παράταση του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος της πράξης, η οποία εγκρίνεται από τις ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Κρήτης και δεν μπορεί να υπερβαίνει την 30-06-2023 (ή την 31-10-2023) και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την αρχική καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της πράξης. Επίσης, η ΟΤΔ έχει δικαίωμα για αίτημα ομαδικής παράτασης των χρονοδιαγραμμάτων έργων της ίδιας πρόσκλησης, από τις ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Κρήτης, με την κατάλληλη τεκμηρίωση, για το ως άνω χρονικό διάστημα. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης μιας πράξης μπορεί να παραταθεί για έξι (6) ακόμα μήνες, μετά από έγκριση της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μετά από με αιτιολογημένη αίτηση του δικαιούχου προς αυτή. Σε κάθε περίπτωση οι παραπάνω παρατάσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν την 30-06-2023(ή την 31-10-2023).

Η ολοκλήρωση της πράξης δηλώνεται από τον δικαιούχο με τη κατάθεση του τελευταίου αιτήματος πληρωμής του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου ή τροποποίησης της πράξης στην ΟΤΔ.

Υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των έργων δύνανται να επιφέρουν την επιβολή στο δικαιούχο λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών, αλλά και την

ανάκληση της απόφασης ένταξης της εν λόγω πράξης ή τροποποίηση της απόφασης ένταξης στην οποία περιλαμβάνονταν (όταν η απόφαση ένταξης αφορά πολλές πράξεις).

- (iii) Να διασφαλίζουν το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του **φορέα λειτουργίας** και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.
- (iv) Να λαμβάνουν **έγκριση** από την ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Κρήτης για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων και τροποποίησης της νομικής δέσμευσης σε έργα που δεν εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις. **Στις περιπτώσεις πράξεων που εκτελούνται με ίδια μέσα**, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σχέδιο απόφασης για την εκτέλεση του έργου με ίδια μέσα πριν την υπογραφή του, και να υποβάλλει αίτημα εξέτασης για τροποποιήσεις αυτής. Στις περιπτώσεις αρχαιολογικών έργων, ο δικαιούχος κοινοποιεί την απόφαση αυτεπιστασίας.
- (v) **Να ενημερώνουν έγκαιρα την ΟΤΔ** σχετικά με την εξέλιξη της πράξης, για την υλοποίησή της και να αποστέλλουν όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο του μέτρου/υπομέτρου/δράσης ή/και τις απαιτήσεις της ΟΤΔ.
- (vi) Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την **ενημέρωση του ΟΠΣΑΑ** με τα δεδομένα και έγγραφα των πράξεων που υλοποιούν και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και των δεικτών.
- (vii) Να διασφαλίζουν την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣΑΑ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις.
- (viii) Να παράσχουν στη διαχειριστική αρχή και/ή στους εξωτερικούς αξιολογητές του ΠΑΑ ή άλλους φορείς που έχουν εξουσιοδοτηθεί να εκτελούν καθήκοντα για λογαριασμό της, όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος, ιδίως σε σχέση με την επίτευξη καθορισμένων στόχων και προτεραιοτήτων.

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην ΟΤΔ μέσω των αιτήσεων πληρωμής.
- (ii) Να υποβάλλουν (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου) στην ΟΤΔ, μετά την ολοκλήρωση της πράξης:
 - α) στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.
 - β) επικαιροποιημένη χρηματοοικονομική ανάλυση για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων για τα έργα που παράγουν έσοδα, εφόσον για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων εφαρμόζεται η εν λόγω μέθοδος.

Στην περίπτωση πράξης / έργου όπου ο υπολογισμός των καθαρών εσόδων του βασίζεται στη μέθοδο του κατ' αποκοπή ποσοστό (flat rate) δεν απαιτείται να γίνει κάποια προσαρμογή στο ποσοστό χρηματοδότησης της πράξης στην τελική αίτηση πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

Στην περίπτωση πράξης / έργου που δεν είναι αντικειμενικά δυνατή η εκ των προτέρων εκτίμηση των εσόδων, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει ετησίως στοιχεία για τα καθαρά έσοδα

της πράξης για περίοδο τριών ετών από την ολοκλήρωσή της έως την προθεσμία για την υποβολή της έκθεσης ολοκλήρωσης του ΠΑΑ, αναλόγως με το ποια χρονική στιγμή προηγείται.

Στην περίπτωση πράξης, η οποία παράγει άμεσα έσοδα μόνο κατά την υλοποίησή της, τα οποία ωστόσο δεν ελήφθησαν υπόψη κατά το χρόνο έγκρισης της πράξης, η επιλέξιμη δαπάνη της πράξης μειώνεται κατά τα καθαρά έσοδα που παρήχθησαν άμεσα κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, το αργότερο κατά την αίτηση τελικής πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

- (iii) Σε περίπτωση που απαιτείται ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου, σε ότι αφορά την πράξη, αυτή μπορεί να προέρχεται από ίδιους πόρους ή /και δάνειο ή/και συνδυασμό τους. Η απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής δύναται να τεκμηριώνεται, με αποδεικτικό χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, ή άλλο επίσημο έγγραφο που θα αξιολογείται κατά περίπτωση.

4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να θέτουν στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των πράξεων και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ, Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ, ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Κρήτης, ΟΠΕΚΕΠΕ, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (ii) Να αποδέχονται επιτόπιες επισκέψεις από την ΟΤΔ και τους αρμόδιους με την υλοποίηση της πράξης φορείς και επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα τους, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά στην εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθούν.
- (iii) Να τηρούν τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:

Για όλες τις πράξεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή να μην επέλθει:

- ✓ παύση ή μετεγκατάσταση της δραστηριότητας εκτός της περιοχής του τοπικού προγράμματος
- ✓ αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα
- ✓ ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους. Ως ενδεικτική περίπτωση ουσιαστικής μεταβολής αναφέρεται και η διαπίστωση περί πλημμελούς συντήρησης των έργων από τους δικαιούχους, με αποτέλεσμα αυτά να μην είναι πλέον λειτουργικά.

Παράλληλα, υποχρεούται στην τήρηση των όρων που προβλέπονται στην πρόσκληση, ενώ δεν μπορεί να ενισχυθεί από άλλο Εθνικό ή/και συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα για την υλοποίηση της ίδιας πρότασης ή τμήματος αυτής.

Επισημαίνεται, ότι ο δικαιούχος της ενίσχυσης μπορεί να μεταβιβάσει πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχει ενισχυθεί, μόνο εάν αυτά αντικατασταθούν από άλλα κυριότητας του φορέα και ανάλογης αξίας, που ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση της πράξης (στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται ενημέρωση της αρμόδιας ΟΤΔ).

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται κάθε έτος και στο πλαίσιο της διάρκειας των μακροχρόνιων υποχρεώσεων τους, να αποστέλλουν ηλεκτρονικά ή εγγράφως στην ΟΤΔ, αποδεικτικά τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεών τους, έως τις 31-12-2023 και στο μετέπειτα χρονικό διάστημα των μακροχρόνιων υποχρεώσεων τους στην ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Κρήτης.

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων ελέγχεται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχονται ότι τα στοιχεία τους θα δημοσιοποιηθούν σύμφωνα με το άρθρο 111 του Καν. 1306/2013 και ότι τα στοιχεία ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Χώρας. Σε κάθε περίπτωση τηρείται η ισχύουσα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ειδικότερα ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), ΕΕ L 119 της 4-5-2016.
- (ii) Να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης/δημοσιότητας που προβλέπονται στο άρθρο 25 της ΥΑ13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β'/8-12-2017), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει κάθε φορά, και σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΕΥΔ ΠΑΑ που αναφέρονται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ 2014-2020 ή/και της ΟΤΑ.

6. ΑΠΟΔΟΧΗ ΜΗΝΥΜΑΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

Να αποδέχονται ότι τα μηνύματα που αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση που έχουν δηλώσει στην αίτηση στήριξης, επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των έννομων συνεπειών και προθεσμιών.

7. ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Η μη τήρηση των υποχρεώσεων της απόφασης ένταξης, δύναται να επιφέρει την ανάκληση της απόφασης ένταξης και την επιβολή των διατάξεων για την ανάκτηση των ποσών ως αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων.

Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση ή δεν δηλώνει τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμελείας, η στήριξη δεν καταβάλλεται ή ανακτάται εξ' ολοκλήρου.

Επιπλέον, ο δικαιούχος που δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση, αποκλείεται από το υπομέτρο 19.2 για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης καθώς και για το επόμενο.

Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Καν. (ΕΕ) 640/2014.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ Τ.Π. CLLD/LEADER ΜΕΣΑΡΑΣ

ΔΗΜΟΣ / ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ /ΤΟΠΙΚΗ - ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΩΔ. ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	CLLD/LEADER ΠΑΑ 2014-2020	
			ΕΚΤΑΣΗ (km ²)	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011
ΔΗΜΟΣ ΓΟΡΤΥΝΑΣ			69,87	809
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΟΡΤΥΝΑΣ			69,87	809
Τοπική Κοινότητα Αγίου Κυρίλλου	93040201	ΟΡΕΙΝΗ	7,99	164
Τοπική Κοινότητα Απεσκαρίου	93040204		3,32	103
Τοπική Κοινότητα Βασιλικής	93040206	ΟΡΕΙΝΗ	19,84	236
Τοπική Κοινότητα Μιαμούς	93040210	ΟΡΕΙΝΗ	38,72	306
ΔΗΜΟΣ ΦΑΙΣΤΟΥ			205,57	10.031
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΟΙΡΩΝ			109,3	2236
Τοπική Κοινότητα Αληθινής	93080202		5,27	142
Τοπική Κοινότητα Αντισκαρίου	93080203	ΟΡΕΙΝΗ	25,4	579
Τοπική Κοινότητα Πηγαΐδακίων	93080209	ΟΡΕΙΝΗ	63,3	454
Τοπική Κοινότητα Πόμπιας	93080210		15,33	1.061
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΥΜΠΑΚΙΟΥ			96,27	7.795
Δημοτική Κοινότητα Τυμπακίου	93080301		27,54	5.746
Τοπική Κοινότητα Καμηλαρίου	93080305		10,08	550
Τοπική Κοινότητα Κλήματος	93080306		13,02	250
Τοπική Κοινότητα Λαγολίου	93080307		5,07	54
Τοπική Κοινότητα Μαγαρικαρίου	93080308	ΟΡΕΙΝΗ	18,16	435
Τοπική Κοινότητα Πιτσιδίων	93080309		22,4	760
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			275,44	10.840

ΧΑΡΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

